

Mokumo ir Finansinės padėties ataskaita 2016 m.

ADB „Compensa Vienna Insurance Group“

Turinys

Santrauka	2
A. Veikla ir rezultatai	3
A.1 Veikla	3
A.2 Draudimo veiklos rezultatai.....	5
A.3 Investavimo rezultatai	8
B. Valdymo sistema	8
B.1 Bendra informacija apie valdymo sistemą.....	8
B.2 Kompetencijos ir tinkamumo reikalavimai	14
B.3 Rizikos valdymo sistema, įskaitant Savo rizikos ir mokumo įvertinimą.....	18
B.4 Vidaus kontrolės sistema.....	27
B.5 Vidaus audito funkcija.....	29
B.6 Aktuarinė funkcija	31
B.7 Veiklos ranga.....	31
B.8 Kita.....	32
C. Rizikos profilis	32
C.1 Draudimo rizikos vertinimo rizika	32
C.2 Rinkos rizika.....	36
C.3 Kredito rizika	36
C.4 Likvidumo rizika.....	36
C.5 Operacinė rizika	37
C.6 Kitos rizikos.....	38
Persidraudimas ir kitos draudimo rizikos mažinimo technikos	38
Turto ir įsipareigojimų valdymas.....	39
D. Vertinimas mokumo tikslais	40
D.1 Turtas.....	40
D.2 Techniniai atidėjiniai ir kiti įsipareigojimai	43
E. Kapitalo valdymas	46
E.1 Nuosavos lėšos	46
E.2 Mokumo kapitalo reikalavimas ir Minimalus kapitalo reikalavimas	48

Santrauka

„Compensa Vienna Insurance Group“ yra akcinė draudimo bendrovė (toliau – Įmonė), įkurta 2015 m. rugpjūčio 11 d. Lietuvos Respublikoje. Įmonė vykdo draudimo veiklą Lietuvoje bei turi filialus Latvijoje ir Estijoje.

Vienintelis Įmonės akcininkas yra „Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe“ (toliau – VIG arba Grupė).

2016 metais Įmonės bruto pasirašytos draudimo įmokos sudarė 45,1 milijono eurų. Didžiausią portfelio dalį sudarė Privalomo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo rūšis (53 proc.), (lyginant su 2015 dalis sumažėjo 16,2 p.p.); tačiau jos dalis mažėja dėl augančių apimčių Kito transporto priemonių draudimo (Kasko) rūšyje (26 proc.) (lyginant su 2015 išaugo 10,4 p.p.) bei turto draudimo rūšių (18 proc.) (lyginant su 2015 išaugo 6,4 p.p.). Per metus didžiausia draudimo įmokų dalis buvo pasirašyta Lietuvoje – 70 proc.; 20 proc. – Latvijoje, 10 proc. – Estijoje. Estijos filialas pardavimus pradėjo 2016 m. vasario mėnesį.

Per 2016 metus įvyko keletas reikšmingų įvykių, turėjusių didelę įtaką Įmonei:

- 2015 m. spalio 2 d. buvo sudarytos verslo perleidimo sutartys, kurių pagrindu „Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ perleido draudimo Įmonei – UADB „Compensa Vienna Insurance Group“ verslą, vykdytą per „Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ Lietuvos ir Latvijos filialus. Turtas, teisės ir įsipareigojimai buvo perimti 2015 m. gruodžio 31 d. Verslo perleidimo sutartis apėmė teises ir pareigas, susijusias su draudimo sutartimis, taip pat darbuotojų, procesų perkėlimą, informacinių technologijų sistemas, bei kitas su minėtais filialais susijusias veiklas.
- Įmonė iš „VIG Polska Sp. Z.o.o.“ įsigijo 2 Įmones: UAB „Compensa Services“ (Lietuva) ir SIA „Compensa Services“ (Latvija). Įmonės teikia ne gyvybės draudimo sutarčių pardavimo bei žalų reguliavimo paslaugas Lietuvoje ir Latvijoje.
- Įmonė pasirašė portfelio perleidimo sutartį su „Balčia Insurance“, SE dėl Lietuvos tarptautinių vežėjų krovinių transporto priemonių, naudojamų už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, TPVCA draudimo sutarčių perleidimo. Sutartis pasirašyta, vykdam VIG įsipareigojimus Lietuvos Respublikos Konkurencijos tarybai.
- 2016 m. kovą ir birželį vienintelis Įmonės akcininkas nusprendė atitinkamai padidinti įstatinį kapitalą 1,6 milijonais eurų, išleisdamas 16 000 akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė siekia 100 eurų, ir 0,6 milijono eurų, išleisdamas 6 000 akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė siekia 100 eurų. 2016 metų pabaigoje įstatinio kapitalo dydis buvo 9,7 milijono eurų (97 000 akcijų) (2015: 7,5 milijono eurų (75 000 akcijų)).
- 2016 metais Įmonės teisinis statusas buvo pakeistas iš UADB į ADB.

2016 metų pabaigoje Įmonės mokumo rodiklis siekė 134 %.

A. Veikla ir rezultatai

A.1 Veikla

„Compensa Vienna Insurance Group“ yra akcinė draudimo bendrovė (toliau – „Compensa“ arba „Įmonė“), įkurta 2015 m. rugpjūčio 11 d. Lietuvos Respublikoje. Įmonė vykdo draudimo veiklą Lietuvoje bei turi filialus Latvijoje ir Estijoje. Įmonės buveinė yra įsikūrusi adresu Ukmergės g. 280 Vilnius, Lietuva, Latvijos filialas įkurtas adresu Vienības gatve 87h, Rīga, Latvija, o Estijos filialas veikia adresu Narva mnt 63/2 Tallinn Harjumaa 10152 Estija.

Įmonės veiklą prižiūri Lietuvos bankas, Gedimino pr. 6, LT-01103, Vilnius, Lietuva, telefonas (8 5) 268 0501.

Įmonės auditą atlieka UAB „KPMG Baltics“, Konstitucijos pr. 29, LT-08105, Vilnius, Lietuva, telefonas (8 5) 210 2600.

Pagrindinė Įmonės veikla yra ne gyvybės draudimas. Licencija užsiimti draudimo veikla buvo išduota 2015 m. liepos 30 d. ir praplėsta 2016 m. liepos 28 d. Licencija galioja Lietuvos Respublikos teritorijoje ir visose Europos ekonominės erdvės šalyse, tačiau pagrindinė veikla vykdoma Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Pagal suteiktą licenciją Įmonė turi teisę vykdyti savanorišką draudimą šioms draudimo grupėms ir susijusiai rizikai:

- Medicininių išlaidų draudimas;
- Pajamų apsaugos draudimas;
- Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas;
- Kitas transporto priemonių draudimas;
- Jūrų, oro ir sausumos transporto draudimas;
- Draudimas nuo gaisro ir kitos žalos padarytos turtui;
- Bendrosios civilinės atsakomybės draudimas;
- Kredito ir laidavimo draudimas;
- Įvairių finansinių nuostolių draudimas;
- Teisinių išlaidų draudimas;
- Pagalbos draudimas.

Įmonė teikia šių privalomųjų draudimo rūšių paslaugas:

- Privalomas transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas;
- Administraciniai statybos darbai ir pastato statybos (renovacijos), griovimo ar kultūros paveldo pastatų civilinės atsakomybės draudimas;
- Draudimo tarpininkų civilinės atsakomybės privalomasis draudimas;
- Privalomas geležinkelio įmonių ir įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios naudojami viešąja geležinkelių infrastruktūra, civilinės atsakomybės draudimas.

Vienintelis Įmonės akcininkas yra „Vienna Insurance Group AG Wiener Versicherung Gruppe“ (toliau VIG arba Grupė), kurios kodas 75687 f, buveinės adresas Schottenring 30, 1010 Viena, Austrija. VIG yra viena didžiausių tarptautinių draudimo grupių Vidurio ir Rytų Europoje, joje dirba apie 24 000 darbuotojų. 2016 metais Grupė pasirašė apie 9 milijardus eurų draudimo įmokų bei sustiprino padėtį Austrijos ir Vidurio bei Rytų Europos (VRE) rinkose, kur VIG veikia jau daugiau nei 25 metus. VIG buvo įkurta prieš daugiau nei 190 metų Austrijoje. Laikydamosi tarptautinės plėtros strategijos VRE ekonominiame regione, VIG iš nacionalinės draudimo kompanijos tapo tarptautine draudimo grupe, turinčia daugiau nei 50 draudimo kompanijų 25 šalyse. Nuo 1992 metų VIG įtraukta į Vienos vertybinių popierių biržą, o nuo 2005 metų ji yra Austrijos prekybos indekso narė. Tarptautinė vertinimo agentūra Standard & Poor's suteikė VIG A+ reitingą su stabilia ilgamete perspektyva. Siekdama įtvirtinti stabilumą ir pasitikėjimą, Grupė naudojami kelių prekės ženklų strategija, pagal kurią prekės ženklai veikia atskirai po „Vienna Insurance Group“ prekės ženklu. Ši strategija leidžia naudotis daugeliu pardavimo kanalų. Įmonės strategija telkiama į konservatyvaus investavimo ir perdraudimo politiką. Didžiausias VIG akcininkas yra „Wiener Städtische Wechselseitiger Versicherungsverein – Vermögensverwaltung – Vienna Insurance Group“, kuriam priklauso apie 70% akcijų.

Grupę prižiūri Finansų rinkos institucija, esanti adresu Otto-Wagner-Platz 5, A-1090, Viena, Austrija, Tel: (+43) 1 249 59 0, fma@fma.gv.at .

Per 2016 metus įvyko keletas reikšmingų įvykių, turėjusių didelę įtaką Įmonei:

- 2015 m. spalio 2 d. buvo sudarytos verslo perleidimo sutartys, kurių pagrindu „Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ perleido draudimo Įmonei – UADB „Compensa Vienna Insurance Group“ verslą, vykdytą per „Compensa TU S.A. Vienna Insurance Group“ Lietuvos ir Latvijos filialus. Turtas, teisės ir įsipareigojimai buvo perimti 2015 m. gruodžio 31 d. Verslo perleidimo sutartis apėmė teises ir pareigas, susijusias su draudimo sutartimis, taip pat darbuotojų, procesų perkėlimą, informacinių technologijų sistemas, bei kitas su minėtais filialais susijusias veiklas.

- Įmonė iš „VIG Polska Sp. Z.o.o.“ įsigijo 2 įmones: UAB „Compensa Services“ (Lietuva) ir SIA „Compensa Services“ (Latvija). Įmonės teikia ne gyvybės draudimo sutarčių pardavimo bei žalų reguliavimo paslaugas Lietuvoje ir Latvijoje.
- Įmonė pasirašė portfelio perleidimo sutartį su „Balcia Insurance“, SE dėl Lietuvos tarptautinių vežėjų krovinių transporto priemonių, naudojamų už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų, TPVCA draudimo sutarčių perleidimo. Sutartis pasirašyta, vykdamas VIG įsipareigojimus Lietuvos Respublikos Konkurencijos tarybai.
- 2016 m. kovą ir birželį vienintelis Įmonės akcininkas nusprendė atitinkamai padidinti įstatinį kapitalą 1,6 milijonais eurų, išleisdamas 16 000 akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė siekia 100 eurų, ir 0,6 milijono eurų, išleisdamas 6 000 akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė siekia 100 eurų. 2016 metų pabaigoje įstatinio kapitalo dydis buvo 9,7 milijono eurų (97 000 akcijų) (2015: 7,5 milijono eurų (75 000 akcijų)).

2016 metais Įmonės teisinis statusas buvo pakeistas iš UADB į ADB.

2016 metų pabaigoje Įmonėje pilną darbo dieną dirbo 110 darbuotojų (2015: 12), iš kurių 55 dirba Lietuvoje, 36 Latvijoje ir 19 Estijoje.

A.2 Draudimo veiklos rezultatai

2016 metais Įmonės bruto pasirašytos draudimo įmokos sudarė 45,1 milijono eurų. Didžiausią portfelio dalį sudarė Privalomo transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo rūšis (53 proc.), (lyginant su 2015 dalis sumažėjo 16,2 p.p.); tačiau jos dalis mažėja dėl augančių apimčių Kito transporto priemonių draudimo (Kasko) rūšyje (26 proc.) (lyginant su 2015 išaugo 10,4 p.p.) bei turto draudimo rūšių (18 proc.) (lyginant su 2015 išaugo 6,4 p.p.).

Per metus didžiausia draudimo įmokų dalis buvo pasirašyta Lietuvoje – 70 proc.; 20 proc. – Latvijoje, 10 proc. – Estijoje. Estijos filialas pardavimus pradėjo 2016 m. vasario mėnesį.

2016 metais Įmonės nuostolis (prieš mokesčius) siekė 8,9 milijono eurų (2015: nuostolis siekė 0,2 milijono eurų). Įmonė uždirbo 20,8 milijono eurų įmokų. Buvo išmokėta 17,7 milijono eurų žalų. Grynosios veiklos sąnaudos siekė 12,9 milijono eurų (2015: 0,2 milijono eurų).

2016 metais Įmonės kombinuotas rodiklis, atskaičius perdraudikų dalį, siekė 147,3 %.

S.05.02.01 Įmokos, išmokos ir sąnaudos pagal šalis	Pagrindinės šalys			Iš viso pagrindinėse 5 šalyse ir buveinės šalyje
	EE	LV	LT	
Pasirašytos įmokos				
Bruto – tiesioginis draudimas	4 987 773	8 911 577	31 250 752	45 150 102
Perdraudikų dalis	2 339 140	4 035 555	13 743 082	20 117 777
Neto	2 648 633	4 876 022	17 507 670	25 032 324
Uždirbtos įmokos				
Bruto – tiesioginis draudimas	1 881 094	8 216 290	25 981 666	36 079 050
Perdraudikų dalis	821 225	3 262 727	11 190 930	15 274 882
Neto	1 059 869	4 953 564	14 790 736	20 804 169
Išmokų sąnaudos				
Bruto – tiesioginis draudimas	1 572 258	5 517 230	20 130 569	27 220 058
Perdraudikų dalis	722 406	2 313 926	8 789 399	11 825 731
Neto	849 852	3 203 305	11 341 171	15 394 327
Patirtos sąnaudos	1 463 751	3 290 465	10 490 315	15 244 531
Iš viso sąnaudų				15 244 531

S.05.01.02 (pateikta tūkstančiais)	Draudimo rūšis: ne gyvybės draudimo ir perdraudimo įsipareigojimai (tiesioginis draudimas ir prisiimtas proporcinis perdraudimas)									
	Įmokos, išmokos ir sąnaudos pagal draudimo rūšis	Medicininis išlaidų draudimas	Pajamų apsaugos draudimas	Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas	Kitas transporto priemonių draudimas	Jūrų, oro ir sausumos transporto draudimas	Draudimas nuo gaisro ir kitos žalos, padarytos turtui	Bendrosios civilinės atsakomybės draudimas	Pagalba	Įvairūs finansiniai nuostoliai
Pasirašytos įmokos										
Bruto – tiesioginis draudimas	404	704	24 155	11 632	39	6 048	1 446	686	34	45 150
Perdraudikų dalis		-110	12 075	5 649		1 482	1 006		15	20 118
Neto	404	814	12 080	5 982	39	4 566	440	686	19	25 032
Uždirtos įmokos										
Bruto – tiesioginis draudimas	447	529	22 038	7 446	16	4 066	1 028	465	43	36 079
Perdraudikų dalis		2	11 024	2 421		1 115	696		18	15 275
Neto	447	526	11 014	5 025	16	2 952	332	465	26	20 804
Išmokų sąnaudos										
Bruto – tiesioginis draudimas	263	285	21 008	5 591	5	1 859	343	-6	2	29 350
Perdraudikų dalis		-7	11 257	1 084	0	515	217	0	0	13 066
Neto	263	292	9 750	4 506	5	1 345	127	-6	2	16 284
Patirtos sąnaudos	249	319	8 152	2 943	8	2 013	232	583	16	14 516
Iš viso sąnaudų										14 516

Siekdama užtikrinti stabilią veiklą, kaip rizikos valdymo techniką Įmonė naudoja perdraudimą. Detalesnė informacija pateikiama skyriuje Perdraudimas ir kitos draudimo rizikos mažinimo technikos.

A.3 Investavimo rezultatai

Įmonė iš investicinės veiklos 2016 metais gavo 0,9 milijono eurų pelno (2015: 0,07 milijono eurų nuostolių). Investavimo rezultatai sudarė 0,3 milijono eurų pajamų iš palūkanų, 1,1 milijono eurų realizuoto pelno ir 0,5 milijono eurų nuostolis dėl obligacijų pervaldinimo.

2016 investicijų valdymo išlaidos sudarė 40 129 eurų.

Metų pabaigoje investicinis turtas siekė 43,25 milijono eurų (16,08 milijono eurų laikoma pardavimui), palyginimui 2015 pabaigoje investicinis turtas siekė 33,67 milijono eurų. Turtas yra padalintas į fiksuotų palūkanų vertybinius popierius 98,2 proc. (2015: 78,2 proc.); hipotekos paskolas 1,8 proc. (2015: -); banko indelius 0 proc. (2015: 21,8 proc.).

Susijusių įmonių Compensa Services akcijų vertė yra 2,18 milijonų eurų.

Investicinės pajamos, apskaitomos kapitale, sudarė 231 611 eurų 2016 metais, ir 2015 metais – 70 573 eurų.

Įmonė neinvestuoja į pakeitimo vertybiniais popieriais priemones.

Vidutinis investicinio portfelio pajamingumas pateikiamas žemiau:

	2016	2015
Įmonių obligacijos	0,51%	0,80%
Vyriausybės obligacijos	0,43%	0,53%

Įmonė per ataskaitinį laikotarpį neturėjo kitų reikšmingų pajamų ar išlaidų šaltinių.

B. Valdymo sistema

B.1 Bendra informacija apie valdymo sistemą

Įmonėje sukurta veiksminga valdymo sistema, kuri sudaro pagrindą efektyviam rizikos valdymui.

Įmonėje veikia tokia valdymo struktūra:

- Stebėtojų taryba atsakinga už nuolatinį Įmonės veiklos stebėjimą pagal savo atsakomybes. Stebėtojų taryba bet kuriuo metu gali Valdybos ar bet kurio darbuotojo pareikalauti pateikti bet kokią ataskaitą ar paaiškinimą, kaip nurodoma Įmonės vidaus ir išorės reglamentuose bei tvarkose. Šiuo metu Stebėtojų tarybą sudaro Pirmininkas ir keturi Tarybos nariai;
- Valdyba, kuri yra galutinai atsakinga už rizikos valdymą. Valdybos atsakomybės rizikos valdymo srityje apima:
  - Įmonės tikslų ir rizikos strategijų nustatymą, įskaitant tai, kad priimant strateginius sprendimus, rizikos nustatymas vykėtų teisingai;
  - Pagrindinių Įmonės valdymo principų, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės principų nustatymą;
  - Rizikos apetito ir rizikos tolerancijos apibrėžimą;
  - Reguliarų ir laiku atliekamą, reikšmingos su rizika susijusios informacijos atskleidimą Stebėtojų tarybai.

Priimdama strateginius sprendimus, Valdyba atsižvelgia į Rizikos valdytojo ir organizacinių vienetų vadovų nuomones, ir į Valdybos susirinkimų dienotvarkes reguliariai įtraukia rizikos valdymo klausimus.

Šiuo metu Valdybą sudaro trys nariai: Generalinis direktorius, Finansų direktorius ir Estijos filialo vadovas;

- Skyriai, kurie koordinuoja viso Baltijos regiono veiklą. Juos prižiūri vienas Valdybos narys;
- Skyriai, kurie atsako už visų Baltijos šalių ar vietos veiklą;
- Funkcijos, kurias atlieka vienas darbuotojas;
- Filialai užsienyje, kuriuos sudaro skyriai;
- Pardavimų skyriai.

Generalinis direktorius prižiūri ir atsako už Pardavimų, Draudimo rizikos vertinimo, Viešųjų ryšių ir Rinkodaros, Verslo plėtros, Žmogiškųjų išteklių bei Įmonės teises funkcijas. Finansų direktorius prižiūri ir atsako už Finansų apskaitos, Finansų kontrolės, Investicijų valdymo, Operacijų, Perdraudimo, Įmonės Informacinių technologijų, Aktuarų ir Žalų valdymo departamentų funkcijas.

Įmonėje veikia matricinė valdymo struktūra. Užsienio filialų biurai (Latvijoje ir Estijoje) turi matricines pavaldumo struktūras – funkcinį koordinavimą atlieka Įmonės pagrindinėje buveinėje esantis Baltijos regiono skyrius, o administracinė atsakaitomybė atitinkamo Filialo vadovas.

Pagrindinės funkcijos, kurios užtikrina apdairias antrąją ir trečiąją gynybos linijas:

Vidaus auditas (trečioji gynybos linija) – atskaitingas tiesiogiai Stebėtojų tarybai ir yra atsakingas už:

- Racionalų užtikrinimą, kad valdymas, rizikos valdymas ir kontrolės procesai, sukurti ir įdiegti vadovybės, būtų adekvatūs ir efektyvūs bei atitiktų verslo tikslus;
- Vidaus kontrolės sistemos ir kitų valdymo sistemos elementų adekvatumo ir efektyvumo įvertinimą;
- Rizikos vertinimu paremtą audito veiklos planavimą: auditų plano sukūrimą, įgyvendinimą ir priežiūrą;
- Konkrečių auditų planavimą, atlikimą ir ataskaitų apie pastebėtus trūkumus bei rekomendacijų teikimą;
- Vadovybės veiklos planų, kurie rengiami pagal audito pastabas ir siūlomus tobulinimus, stebėseną;
- Bendradarbiavimą su išorės auditoriais bei priežiūros institucijomis;
- Pagalbą vadovybei, teikiant konsultacijas rizikos valdymo ir vidaus kontrolės klausimais.

Vidaus audito funkcija detaliau aprašoma žemiau.

Vyriausiasis aktuaras (antroji gynybos linija) atskaitingas tiesiogiai Compensa Valdybai ir jam priskiriamos tokios užduotys bei įsipareigojimai:

- Koordinuoti (apskaičiuoti) techninius atidėjinius;
- Teikti informaciją Valdybai dėl techninių atidėjimų apskaičiavimo patikimumo ir tinkamumo bei aproksimacijos metodų taikymo;
- Pateikti nuomonę apie draudimo rizikos prisiėmimo politiką bei perdraudimo sutarčių tinkamumą, kartu su Draudimo rizikos vertinimo skyriumi stebėti prisiimamą įmonės draudimo riziką;
- Prisdėti prie įmonės rizikos valdymo sistemos plėtros;
- Kontroliuoti duomenų, pagal kuriuos buvo apskaičiuoti techniniai atidėjimai, patikimumą;
- Teikti informaciją dėl turto ir įsipareigojimų valdymo bei Savo rizikos ir mokumo vertinimo procese.

Aktuarinė funkcija detaliau aprašoma žemiau.

Rizikos valdytojas (antroji gynybos linija) atsakingas už rizikos valdymą ir vidaus kontrolių sistemą, yra atskaitingas tiesiogiai Compensa Valdybai ir nedalyvauja jokiaje kitoje kasdienėje verslo veikloje, taip siekdamas užtikrinti rizikos valdymo funkcijos nepriklausomumą ir skaidrumą.

Rizikos valdytojui priskiriamos tokios užduotys ir įsipareigojimai:

- Rizikos inventorizacijos proceso atlikimas;
- Vidaus kontrolės sistemos įvertinimo proceso atlikimas;
- Mokumo kapitalo reikalavimo apskaičiavimo koordinavimas / atlikimas ir patikrinimas;
- Savo rizikos ir mokumo vertimo proceso atlikimas;

- Reguliarių ir ad-hoc rizikos ataskaitų teikimas Valdybai, VIG grupei ir priežiūros institucijoms;
- Pasiūlymai Valdybai dėl rizikos strategijos ir strateginių sprendimų bei patarimų teikimas su rizika susijusiais klausimais;
- Stebėti su rizikos valdymu susijusią reguliacinę aplinką;
- Teikti paramą, koordinuoti ir derinti su rizikos valdymu susijusią veiklą visoje Įmonėje;
- Skatinti supratimą apie rizikos valdymą Įmonėje;
- Aktyviai stebėti ir vertinti visą rizikos profilį bei rizikos valdymo sistemos efektyvumą;
- Identifikuoti ir įvertinti kylančią riziką.

Atitikties pareigūnas (antroji gynybos linija), kasdieninėje veikoje konsultuoja Valdyba atitikties klausimais, yra atskaitingas tiesiogiai Compensa Valdybai, ir jam priskiriamos tokios užduotys bei tikslai:

- Užtikrinti atitiktį įstatymams, reglamentams ir administracinėms nuostatomis;
- Dalyvauti rengiant vidaus procedūras ir tvarkas;
- Įvertinti galimą bet kokių teisinės aplinkos pasikeitimų poveikį;
- Atitikties rizikos valdymas: atitikties rizikos nustatymas, įvertinimas, stebėjimas ir ataskaitų teikimas;
- Įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimas, kai kalbama apie pranešimus trečiosioms šalims (pavyzdžiui, priežiūros institucijoms);
- Patarimų teikimas dėl naujų produktų, paslaugų ir rinkos atitikties požiūriu;
- Atitikties plano parengimas ir jame numatytų veiksmų įgyvendinimas;
- Ataskaitų Valdybai ir Grupės atitikties pareigūnui teikimas, Atitikties ataskaitos parengimas.

Atitikties pareigūnas dalyvauja priimant svarbius sprendimus susijusius su Organizacinės struktūros pakeitimais, pradedant platinti naujus produktus ar teikiant naujas paslaugas, pradedant veiklą naujose rinkose. Atitikties pareigūnas organizuoja mokymus ir skatina atitiktį teisės aktams, priežiūros reikalavimams ir vidaus tvarkoms atitikties funkcijai priskiriamose srityse.

Skyrių vadovai (pirmoji gynybos linija), kaip asmenys, kurie tiesiogiai susiduria su rizika, sudaro pirmąją gynybos liniją ir atsako už reguliarių rizikos nustatymą ir vertinimą bei sričių, už kurias atsako, vidaus kontrolės įgyvendinimą, taikymą ir stebėjimą, rizikos reguliavimo veiksmų siūlymą ir įgyvendinimą, tinkamą pagrindinių verslo procesų ir procedūrų dokumentavimą bei metinę tokios dokumentacijos peržiūrą, atitikties su išorinių teisės aktu, kurie taikomi jų valdomai sričiai, užtikrinimą.

Kiekvienas skyriaus vadovas turi nedelsiant Rizikos valdytojui pateikti informaciją apie skyriuje kylančią esminę operacinę riziką. Šie klausimai apima proceso sutrikdymus ar nukrypimus nuo verslo proceso dėl

klaidų, sistemos klaidų ar išorinių priežasčių, kurios sukėlė, ar gali sukelti žalą, pakenkti reputacijai ar dėl kurių galima netekti pajamų.

Tokiais atvejais, kai klausimų negali išspręsti rizikos valdymo funkciją atliekantis darbuotojas arba pats skyrius, apie problemą nedelsiant privaloma pranešti Valdybai. Tokios problemos gali kilti atvejais, kai yra interesų konfliktas arba rizikos valdymo funkciją atliekantis darbuotojas negali gauti reikiamos informacijos.

Skyrių vadovai atsako už jų vadovaujamo personalo darbo rezultatus, įskaitant jų darbo ar atitinkamų dokumentų stebėseną bei vidaus politikos stebėseną (įskatinat reglamentus, gaires, įgaliojimus, darbo ir įsipareigojimų aprašymus).

Kaip vadovai, jie privalo įvertinti kontrolės efektyvumą ir priimti sprendimus dėl kontrolės tobulinimo ir kitų rizikos mažinimo priemonių.

Kiekvienas įmonės darbuotojas turi atlikti užduotis tinkamai ir pareigingai, užtikrinti aukščiausią darbo kokybę ir atlikti būtinus kontrolės veiksmus. Jeigu bus nustatytas kontrolės trūkumas, kurio negalima ištaisyti, nauja rizika, sukčiavimo ar klaidų tikimybė, darbuotojas apie tai privalo nedelsdamas informuoti savo tiesioginį vadovą.

Investavimo komitetas yra kolegialus Compensa organas, kurį sudaro Compensa darbuotojai. Komitetas prižiūri investavimo veiklą ir teikia patarimus Valdybai investavimo klausimais.

Komiteto atsakomybės apima:

- Priimti investavimo sprendimus pagal turto valdytojo pasiūlymus;
- Teikti rekomendacijas ir nurodymus investavimo paslaugų tiekėjams;
- Siūlyti investavimo ir rizikos strategijos pakeitimus;
- Teikti pasiūlymus dėl leidžiamų turto klasių ir jų apibrėžimo;
- Teikti pasiūlymus dėl strateginio turto paskirstymo ir taktinių apribojimų;
- Teikti pasiūlymus dėl kredito reitingų ir koncentracijos limitų;
- Teikti pasiūlymus dėl turto ir įsipareigojimų atitikimo;
- Identifikuoti investicinės veiklos riziką ir teikti pasiūlymus dėl rizikos valdymo;
- Peržiūrėti atitiktį investavimo limitams ir investavimo veiklai;
- Kiti susiję klausimai.

Atitikties komitetas buvo įkurtas siekiant patobulinti bendradarbiavimo tarp atitikties funkciją atliekančių darbuotojų ir atitikties riziką valdančių darbuotojų efektyvumą ir veiksmingumą, ypač dėmesį sutelkiant į atitikties rizikos nustatymą, vertinimą ir valdymą, teisinės aplinkos pokyčių ir atitikties stebėjimą.

Atitikties funkciją atliekantys darbuotojai organizuoja ir koordinuoja Atitikties komiteto veiklą ir reguliariai, kas pusmetį šaukia susitikimus. Neatidėliotiniais atvejais šaukiami ad-hoc susitikimai.

Kainų pasikeitimo ir draudimo rizikos komitetas priima sprendimus dėl masinių produktų kainų pasikeitimų ir individualių draudimo rizikų prisiėmimo, kai limitai viršija draudimo rizikos vertintojams suteiktus limitus.

Išmokų komiteto tikslas yra priimti sprendimus žalų bylose dėl draudimo išmokos mokėjimo ar atsisakymo ją mokėti, draudimo išmokos mažinimo, taikos sutarčių pasirašymo, teismo sprendimų skundimo / neskundimo apeliacine ar kasacine tvarka, dėl būsimų mokėjimų žalos bylose, kuriose nepakanka Žalų departamentui suteiktų įgaliojimų. Taip pat Išmokų komitetas priima sprendimus dėl draudimo išmokų pagal įvykius, kurie pagal draudimo rūšies taisykles vienareikšmiškai negali būti priskirti prie draudžiamųjų / nedraudžiamųjų įvykių ir dėl Įmonės ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ Žalų departamento vadovo, Generalinio direktoriaus, Latvijos ir Estijos filialų vadovų ir Žalų skyriaus vadovų visų rūšių žalų bylų.

Atlygio politika

Įmonėje yra patvirtinta atlygio politika, pagal kurią nustatoma bendra atlyginimo praktikų sukūrimo, įgyvendinimo ir priežiūros struktūra pagal Įmonės verslo ir rizikos valdymo strategiją, rizikos profilį, tikslus, rizikos valdymo praktiką, ilgalaikius interesus ir rezultatus. Įmonės Atlygio politika siekiama nustatyti tokią atlyginimo praktiką, pagal kurią nebūtų didelės rizikos Įmonei ir jos akcininkams bei nekiltų jokių veiksmų, dėl kurių VIG Grupė ar Įmonė negalėtų išlaikyti adekvataus kapitalo. Be to, pagal Įmonės Atlygio politiką nustatoma, kad atlyginimo praktikos turi būti įtvirtinamos taip, kad būtų išvengta potencialaus interesų konflikto, ypač draudimo rizikos vertinimo, turto valdymo, rizikos valdymo, vidaus audito ir atitikties srityse bei su asmenimis, kurie kuria, patvirtina ir peržiūri atlyginimo politiką bei atlyginimo sutartis.

Pagal Atlygio politiką nurodoma, kad pagrindines pareigas užimantiems asmenims paprastai mokamas tik fiksuotas atlyginimas. Jeigu į atlyginimą įeina kintanti dalis, ji turėtų būti mokama pagal a) individualius rezultatus (atsižvelgiant į atsakomybes valdant riziką, laikantis atitikties įstatymams, vidaus taisykles ir rizikos valdymo praktiką), b) skyriaus, kuriam priklauso darbuotojas, praktiką, atsižvelgiant į įnašą į Įmonės verslo strategijos įvykdymą, jos rizikos profilį ir tikslus, c) Įmonės ir / arba VIG bendrą darbą tam tikru laikotarpiu (priešingai nei rezultatas tam tikrai datai).

Kiekvienas asmuo įsipareigoja nesinaudoti jokiais asmeninio draudimo strategijomis ar atlyginimo bei su atsakomybėmis susijusiu draudimu, nes tai gali pakenkti rizikos valdymo strategijoms, integruotoms į atlyginimo sutartį.

Pagal proporcingumo principą, žymią kintančio atlyginimo dalį privaloma atidėti. Atidėjimo laikotarpis paprastai trunka trejus metus. Kintantis atlyginimas mokamas atsižvelgiant tik į finansinius kriterijus. Į

Valdybos narių atlyginimą neįtraukiami jokie draudimo sutarčių pardavimo komisiniai. Į Stebėtojų tarybos narių atlyginimą neįtraukiami su veiklos rezultatu susiję komponentai.

Pagrindinių rizikos valdymo funkcijas atliekančių asmenų (t. y. Vyriausiojo aktuario, Atitikties pareigūno, Vidaus auditoriaus, Rizikos valdytojo ir kitų, kurie turi didelę įtaką Įmonės rizikos profiliui) atlyginimą tvirtina Valdyba ir jį nurodo atitinkamo asmens darbo sutartyje.

Valdyba administracijos darbuotojams gali patvirtinti pagrindinius veiklos rodiklius ir nustatyti metinius priedus už pagrindiniuose veiklos rodikliuose nurodytų metinių tikslų pasiekimą.

Ataskaitinio laikotarpio metu nebuvo papildomų pensijų ar išankstinių pensijų schemų administracinio, valdymo ar stebėjimo organo nariams bei kitiems pagrindines funkcijas atliekantiems asmenims, be to, nebuvo reikšmingų sandorių su akcininkais, asmenims, kurie turi didelę įtaką Įmonei ir administracinio, valdymo ir stebėjimo organo nariais.

B.2 Kompetencijos ir tinkamumo reikalavimai

Kompetencijos ir tinkamumo reikalavimai nustatyti Įmonės Kompetencijos ir tinkamumo politikoje.

Kompetencijos reikalavimai

Vertinant asmens kompetenciją, iš esmės atsižvelgiama į jo išsilavinimą, į tai, ar išsilavinimas susijęs su Įmonės veikla, pareigomis, kurias užima ar užims vertinamas asmuo, aukštojo mokslo suteiktą kvalifikaciją, darbo patirties finansinėje rinkoje trukmę (šiuo atveju atsižvelgiama į verslo pobūdį, apimtį ir sudėtingumą bei atliktas funkcijas).

Be to, reikalaujama užtikinti, kad pagrindines funkcijas atliekantys asmenys visi kartu turėtų tinkamą kvalifikaciją, patirtį ir žinias bent jau šiose srityse:

- Draudimo ir finansinės rinkos;
- Priežiūros sistemos, rizikos ribojimo reikalavimų ir paslaugų teikimo reglamentų;
- Strateginio planavimo ir finansinės rinkos dalyvių verslo strategijų ar verslo planų supratimo ir įgyvendinimo;
- Rizikos valdymo (pagrindinių rizikų, su kuriomis susiduria finansinės rinkos dalyvis, nustatymas, įvertinimas, stebėjimas, kontrolė ir švelninimas, įskaitant įvertinto asmens atsakomybes);
- Verslo procesų efektyvumo įvertinimo, tinkamo valdymo užtikrinimo, numatymo ir kontrolės;
- Finansinės informacijos apie finansinės rinkos dalyvį suvokimo, galėjimo identifikuoti pagrindinius klausimus pagal tokią informaciją ir atitinkamų kontrolės ir kitų priemonių taikymo;
- Finansinės ir aktuarinės analizės;

- Teisinio pagrindo ir reikalavimų.

Valdybos narys ir Įmonės vadovas privalo turėti pakankamai patirties. Vertinant asmens patirtį, kurią jis įgijo ankstesnėse pareigose, ypač atsižvelgiama į:

- Darbo patirtį;
- Verslo srities, kurioje asmuo dirbo, pobūdį ir sudėtingumą, įskaitant organizacinę struktūrą;
- Asmens funkcijas ir kompetencijas, galėjimą priimti sprendimus ir įsipareigojimus;
- Darbe įgytas technines žinias apie finansinės rinkos dalyvį ir suvokimą apie riziką, su kuria susiduria finansinės rinkos dalyvis;
- Pavaldžių asmenų skaičių.

Stebėtojų tarybos nario reikalaujama turėti pakankamai patirties, kad jis galėtų konstruktyviai ir drąsiai įvertinti Valdybos sprendimus bei tinkamai stebėti Valdybos darbą. Ši patirtis gali būti įgyta einant akademinės, administracinės ar kitas pareigas ir (arba) vadovaujant, numatant ir kontroliuojant verslą, kurį vykdo finansinės rinkos dalyvis ar kiti teisiniai subjektai. Stebėtojų tarybos nariai turi įrodyti, kad jie turi pakankamai techninių žinių, kurios yra būtinos tam, kad jie galėtų pakankamai gerai suprasti Įmonės verslą ir riziką, su kuria susiduria Įmonė.

Vertinant pagrindines funkcijas siekiančio užimti asmens kompetenciją, atsižvelgiama ne tik į atitinkamo asmens tinkamumą, bet ir į visą Įmonės organo, komiteto ar kito struktūrinio vieneto, kuriame asmuo ketina užimti pareigas, sudėtį. Visų Valdybos, Stebėjimo tarybos ir kito struktūrinio vieneto narių reikalaujama pakankamos kvalifikacijos ir patirties, susijusios su Įmonės veikla.

Tinkamumo reikalavimai

Asmuo laikomas tinkamu, t. y. asmens reputacija yra nepriekaištinga, jeigu nėra priešingą teiginį įrodančių argumentų ir priežasties abejoti asmens reputacija. Reputacija vertinama atsižvelgiant į visą aktualią informaciją, nepriklausomai nuo to, kurioje šalyje įvyko įvertinimui svarbūs įvykiai.

Vertinant asmens tinkamumą (ar gerą reputaciją), atsižvelgiama į šias aplinkybes:

- Teistumas ar pradėtas ikiteisminis tyrimas, ypač kai tai susiję su:
  - Nusikaltimu pažeidžiant bankų, kitų finansinių institucijų, draudimo ar finansinių instrumentų rinkų veiklą reglamentuojančius įstatymus, nusikaltimu, susijusiu su vertybinių popierių rinkomis ar vertybiniais popieriais ir mokėjimais, nusikaltimu, kuriuo pažeidžiami pinigų plovimo prevencijos, rinkos manipuliavimo ar vidinės informacijos naudojimo, įstatymai;
  - Įstatymų pažeidimais ar finansiniais nusikaltimais, susijusiais su nesąžiningumu ir (arba) sukčiavimu;

- Nusikaltimais mokesčių sistemai;
- Kitais įstatymų pažeidimais, kai pažeidžiami įstatymai, kurie reglamentuoja subjekto veiklą, bankrotą, nemokumą ar vartotojų apsaugą.
- Šiuo metu ar praeityje vykdomi tyrimai, kuriuos atliko teisėsaugos ir kitos institucijos, ir (arba) procesinės ar kitos sankcijos arba administracinės sankcijos vertinamam asmeniui dėl to, kad pastarasis pažeidė teisės aktus, kurie reglamentuoja bankų ir kitų finansinių institucijų veiklą, draudimo, finansinės rinkos dalyvių veiklą, finansinių instrumentų rinkas, mokėjimus ir bet kokias kitas finansines paslaugas.
- Šiuo metu ar praeityje vykdomi tyrimai, kuriuos atlieka bet kuri kita institucija ar profesiniai organai, ir (arba) procedūrinės ar kitos sankcijos vertinamiems asmenims dėl bet kurių teisės aktų nuostatų ir (arba) vidaus nurodymų pažeidimų;
- Atvejai, kai vertinamas asmuo nebendradarbiavo su Lietuvos banku, priežiūros ar kitomis institucijomis, nepateikė visos reikiamos informacijos, pateikė neteisingą informaciją;
- Atsisakymas vertinamam asmeniui suteikti registraciją, įgaliojimus, narystę ar licenciją vykdyti prekybą, verslą ar užsiimti profesine veikla; atvejai, kai tokia registracija, įgaliojimas, narystė ar licencija nebuvo suteikta ar buvo atšaukta, sustabdyta ar nutraukta, atvejai, kai stebėjimo ar kita kompetentinga institucija priėmė sprendimą vertinamą asmenį atleisti iš pareigų ar atimti narystę bet kokioje organizacijoje;
- Vertinamo asmens atleidimas iš pareigų, bet kokių atsakingų funkcijų atėmimas ar panašios situacijos;
- Bet kokios institucijos įvykdytas vertinamo asmens atleidimas iš juridinio asmens valdybos;
- Duomenys apie tai, kad vertinamas asmuo nevykdo ar nevykdė kreditorinių įsipareigojimų;
- Vertinamo asmens turėtų nuosavybėje ar valdytų juridinių asmenų finansiniai ar verslo rezultatai, arba juridinių asmenų, kuriuose vertinamas asmuo tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliavo ar kontroliuoja žymią akcinio kapitalo dalį, finansiniai ar verslo rezultatai, taip pat vykdomos restruktūrizavimo, bankroto ir likvidavimo procedūros, bei tai, ar ir kaip asmuo prisidėjo prie situacijos, dėl kurios buvo pradėtos šios procedūros;
- Pradėtos ar inicijuotos vertinamo asmens bankroto procedūros;
- Civiliniai ieškiniai, administracinės ar baudžiamosios procedūros, investicijos ar prisiimtos rizikos, paimtos paskolos, jei jos turi didelę įtaką asmens finansiniam patikimumui;
- Kitos reikšmingos aplinkybės.

Esant bet kuriam iš nurodytų veiksnių nėra vienareikšmiškai laikoma, kad vertinamas asmuo netenkina

sąžiningumo ar patikimumo kriterijų.

Bet kurio veiksnio, kuris taikomas asmeniui, reikšmę privaloma įvertinti atsižvelgiant į tai, kada jis atsirado ir kokios pasekmės kilo.

Vertinant asmens reputaciją, privaloma atsižvelgti į duomenis apie ankstesnę teistumą, administracines sankcijas, kitas asmeniui taikytas sankcijas, teismo sprendimo, nutarties ar kaltinimo pobūdį, skirtą nuobaudą, nustatytas lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes, nusikaltimų sunkumą, laikotarpį, kuris praėjo nuo nusikaltimų ir asmens elgesį tuo laikotarpiu. Vertinant šiame punkte nurodytas aplinkybes, privaloma atsižvelgti į tai, kaip atliktas nusikaltimas ir (arba) paskirtos sankcijos yra susijusios su funkcijomis, kurias ketina atlikti vertinamas asmuo.

Asmens reputacija nelaikoma nepriekaištinga, jei dėl asmens elgesio kyla abejonių dėl jo gebėjimo užtikrinti patikimą ir sąžiningą įmonės valdymą.

Be to, asmuo nėra automatiškai laikomas tinkamos reputacijos, jei jis atitinka kriterijus, kurie nurodyti Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme.

Vertinimo procedūra nurodoma Kompetencijos ir tinkamumo politikoje.

Įmonėje už įvertinimą atsako Žmogiškųjų išteklių skyrius. Svarbiausias pareigas atliekančių asmenų tinkamumą privaloma patikrinti prieš pareigų užėmimą.

Atlikdama vertinimo procedūrą, įmonė įsipareigoja: veikti dėmesingai ir atsargiai, kritiškai vertinti visą pateiktą informaciją; patikrinti vertinamo asmens pateiktą informaciją; įvertinti visas aplinkybes ir jų svarbą pagal įvertinimo kriterijus, nustatčius naujas aplinkybes, įsitikinti, ar vertinamas asmuo vis dar yra tinkamas eiti pareigas bei informuoti Lietuvos banką apie keitimąsi informacija.

Po įvertinimo procedūros ir konsultacijų su kitais skyriais, jei tai reikalinga, Žmogiškųjų išteklių skyrius informuoja už atitinkamo asmens išrinkimą ar paskyrimą atsakingą organą (įskaitant Visuotinį akcininkų ar narių susirinkimą) apie įvertinimo rezultatus ir asmens tinkamumą efektyviai valdyti įmonę ir (arba) atlikti pagrindines funkcijas. Jei buvo nustatyta, kad vertinamas asmuo nepateikė visos būtinos informacijos arba pateikė neteisingą informaciją, jis bus laikomas nekompetentingu ir netinkamu, išskyrus atvejus, kai neteisinga informacija vėliau buvo ištaisyta ir neturėjo įtakos asmens tinkamumui užimti pareigas. Jei nustatoma, kad asmuo netinkamas eiti pagrindines funkcijas, toks asmuo nebus paskiriamas. Jei asmuo jau buvo paskirtas, organas, kuris išrinko (ar paskyrė) šį asmenį, įsipareigoja imtis atitinkamų priemonių ir jį pakeisti, išskyrus atvejus, kai galima imtis atitinkamų veiksmų ir laiku užtikrinti šio asmens tinkamumą. Įmonė gali suteikti mokymo galimybes, jei pagrindines funkcijas atliekančiam asmeniui reikia specialios ir (ar) papildomos kvalifikacijos bei tobulėjimo, ir tai yra pakankama priemonė užtikrinti, kad asmuo atitiktų kvalifikacijos ir tinkamumo reikalavimus.

Be to, Įmonė pakartotinai įvertina pagrindines funkcijas atliekantį asmenį, siekdama įsitikinti, kad jis vis dar tinkamas eiti pareigas. Jei po pakartotinio įvertinimo Įmonė nusprendžia, kad pagrindines pareigas einantis asmuo nebetinkamas, privaloma apie tai informuoti kompetentingą organą, kuris išrinko ar paskyrė asmenį, ir jis turi imtis atitinkamų priemonių situacijai ištaisyti, pavyzdžiui, organizuoti mokymus, perskirstyti įsipareigojimus ir funkcijas, asmenį pakeisti kitu darbuotoju. Informaciją apie šias aplinkybes reikia pateikti Lietuvos bankui.

B.3 Rizikos valdymo sistema, įskaitant Savo rizikos ir mokumo įvertinimą

Rizika suprantama kaip galimybė nepasiekti aiškiai apibrėžtų arba netiesiogiai siekiamų rezultatų. Rizika, galinti turėti reikšmingą neigiamą poveikį finansinei būklei, veiklai arba pinigų srautams, laikoma esmine, kai viršija 2,5 proc. Compensa nuosavų lėšų.

Pagrindinė ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ kompetencija yra profesionalus rizikos valdymas. Draudimo verslą sudaro sąmoningas įvairios rizikos prisiėmimas ir pelningas jos valdymas. Be prisiimtų kliento rizikos, Įmonė savo veikloje susiduria ir su kitomis rizikomis, tokiomis kaip draudimo rizika, kuri kyla dėl ne gyvybės ir sveikatos draudimo, investavimo rizika (rinkos rizika) bei ne tik draudimo įmonėms būdingomis rizikomis, tokiomis kaip sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo rizika, koncentracijos rizika, operacinė rizika, reputacinė rizika. Visa rizika skirstoma į dešimt rizikos kategorijų ir manoma, kad šios rizikos kategorijos yra baigtinės bei apima visus įmanomus rizikos šaltinius. Pagrindinės rizikos kategorijos yra šios:

- **Ne gyvybės rizika** – rizika, kylanti iš draudimo ir perdraudimo įsipareigojimų, susijusių su ne gyvybės draudimo sutartimis, atsižvelgiant į numatomą riziką ir verslo procesus.
- **Sveikatos rizika** – rizika, kylanti iš sveikatos draudimui būdingų įsipareigojimų, atsižvelgiant į numatomą riziką ir su gyvybės draudimu susijusius verslo įsipareigojimus;
- **Gyvybės rizika** – rizika, kylanti iš anuitetinių įsipareigojimų Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo atveju, atsižvelgiant į prisiimtą riziką ir su šiuo verslu susijusių procesų vystymosi neapibrėžtumą.
- **Rinkos rizika** – rizika, kylanti dėl finansinių instrumentų kainų svyravimų. Rizika nustatoma pagal finansinių kintamųjų (akcijų kainų, palūkanų normų, turto kainų, valiutų keitimo ir t. t.) pokyčius.
- **Nematerialaus turto rizika** – nematerialaus turto praradimo arba vertės sumažėjimo rizika.
- **Sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo rizika** – turto ir finansinių instrumentų praradimo ar vertės sumažėjimo rizika dvylikos mėnesių laikotarpyje, galinti kilti dėl netikėto sandorio šalies ar draudimo įmonės skolininkų įsipareigojimų nevykdymo arba jų kreditingumo sumažėjimo.
- **Operacinė rizika** – rizika, kylanti dėl nepakankamų ar neteisingų vidaus procesų, personalo ar sistemų arba išorinių įvykių. Operacinė rizika apima teisinę riziką, bet neapima strateginės rizikos ir reputacinės rizikos.

- **Likvidumo rizika** – rizika, kad draudimo įmonė laiku ir be papildomų išlaidų negalės surasti finansinių resursų įvykdyti trumpalaikius ir ilgalaikius įsipareigojimus.
- **Reputacinė rizika** apibrėžiama kaip neigiama verslo plėtra dėl sugadintos reputacijos.
- **Strateginė rizika** apibrėžiama kaip neigiama verslo plėtra, kylanti dėl neteisingų verslo sprendimų ar investavimo, netinkamos komunikacijos ir tikslų įgyvendinimo, ar neadekvataus resursų pritaikymo dėl ekonominės ar verslo plėtros pasikeitimų.

Rizikos valdymas Įmonėje yra organizuojamas pagal motininės bendrovės Vienna Insurance Group standartus, vietinius teisės aktus ir atitinka Mokumas II direktyvos reikalavimus pagal trijų gynybos linijų principą su aiškiai apibrėžtomis organizacine ir operacine struktūromis, atsakomybėmis ir rizikos valdymo procedūromis. Įmonė skatina rizikos kultūrą, kurioje kiekvienas darbuotojas jaučiasi atsakingas už rizikos valdymą kasdienėje veikloje, skubiai informuoja apie kylančias rizikas ir incidentus, supranta taikomų kontrolės procedūrų reikalingumą. Pagrindinis rizikos valdymo tikslas yra užtikrinti Įmonės tvarumą ir mokumą net mažiau palankiomis sąlygomis, garantuojant įsipareigojimų klientams bet kokiomis sąlygomis vykdymą.

Pagrindiniai rizikos valdymo dokumentai yra Rizikos strategija ir Rizikos politika.

Rizikos strategija apibūdina Įmonės prisiimamas rizikas, rizikos valdymo principus ir nustato minimalų 125 proc. mokumo rodiklį – jis naudojamas kaip papildoma mokumo apsauga, siekiant užtikrinti mokumą net mažiau palankiomis sąlygomis, ir yra pagrindinis Įmonės finansinio pajėgumo indikatorius. Rizikos strategijos tikslas yra suvokimo apie riziką integravimas į planavimo, verslo ir sprendimų priėmimo procesus, Įmonės tvarumo užtikrinimas išlaikant tinkamą mokumo atsargą ir efektyvaus rizikos valdymo Compensa užtikrinimas. Rizikos strategija įvertinama kiekvienais metais Savo rizikos ir mokumo vertinimo proceso metu (ORSA) ir, jei būtina, atnaujinama pagal ORSA rezultatus ir verslo strategiją.

Rizikos valdymo politikoje aprašoma Įmonės rizikos valdymo sistema ir pagrindiniai rizikos valdymo procesai bei apibrėžiamos rizikos kategorijos.

Pagrindiniai rizikos valdymo procesai, pavyzdžiui, Savo rizikos ir mokumo įvertinimas, rizikos inventorizavimas, vidaus kontrolės sistemos įvertinimas, turto - įsipareigojimų valdymas, kapitalo valdymas, likvidumo valdymas, duomenų kokybės valdymas, verslo tęstinumo planavimas ir operacinės rizikos incidentų analizė reglamentuojami atskirais dokumentais.

Rizikos valdymo proceso tikslai:

- Suteikti informaciją apie riziką ir Compensas rizikos profilį;
- Atkūrimo veiksmų taikymas siekiant sumažinti riziką ir jos pasekmes;

- Stebėti priimtina rizikos lygį.

Bendras rizikos valdymo procesas apima šiuos žingsnius:

1. Rizikos identifikavimas
2. Rizikos matavimas
3. Rizikos analizė
4. Rizikos valdymo sprendimai ir vykdymas
5. Rizikos stebėjimas
6. Pranešimas apie riziką

Tai nėra griežtai paeiliui vykdomas procesas, bet kontrolinis ciklas, kuris apima grąžtamąjį ir numatomąjį ryšio veiksmus.

Rizikos identifikavimas

Rizikos identifikavimas tai atspirties taškas rizikos vertinimo procese, kuris sudaro pagrindą tolesniems žingsniams. Rizikos identifikavimo tikslas yra nustatyti ir užregistruoti visus galimus rizikos šaltinius, kurie galėtų daryti įtaką efektyviam Compensa tikslų pasiekimui. Rizikos identifikavimo procesas vykdomas reguliariai, bet ne rečiau negu kartą per metus. Jis apima esamų rizikų ir galimai pasikeitusių rizikos šaltinių peržiūrą, taip pat naujų rizikos šaltinių nustatymą ir dokumentavimą. Rizikos identifikavimo proceso rezultatai yra dokumentuojami. Pagrindiniai rizikos identifikavimo procesai Įmonėje yra: vidaus kontrolės sistemos efektyvumo vertinimas ir rizikos inventorizavimas. Šių procesų metu sudaromas esminių Įmonės rizikų sąrašas su priskirtu rizikos savininku.

Rizikos matavimas

Po rizikos nustatymo einantis rizikos matavimas yra būtinas žingsnis rizikos valdymui ir sprendimų priėmimui.

Skirtingi rizikos tipai klasifikuojami į apibrėžtas rizikos kategorijas. Šiuo pagrindu kiekvienam rizikos tipui yra taikomi skirtingi vertinimo metodai atsižvelgiant į proporcingumo principą.

Rizikos kategorijų vertinimas ir rizikos veiksmių nustatymas atliekamas pagal du skirtingus metodus:

- Kiekybinis metodas taikomas visoms rizikos kategorijoms, kurių statistinei analizei atlikti turima pakankamai istorinių duomenų, tokioms kaip: rinkos, kredito, draudimo rizikos ir t.t.
- Kokybinis metodas taikomas visoms rizikos kategorijoms, kurių tinkamai statistinei analizei atlikti nėra pakankamai istorinių duomenų, tokioms kaip: operacinė, strateginė, reputacinė rizikos.

Galutinis ekspertinio vertinimo sprendimo matavimo rezultatas gali būti dažnio / galimo nuostolio įvertis arba įvertis kitos skalės pagrindu (pavyzdžiui rangų skalė „aukšta“, „vidutinė“, „žema“).

Rizikos analizė ir rizikos apdorojimas

Po kokybinio ar kiekybinio rizikos įvertinimo ir rizikos reikšmingumo nustatymo atliekamas efektyvus rizikos valdymas. Yra keli rizikos valdymo būdai:

Prisiimama rizika: Compensa paprastai prisiima tokią riziką, kuri yra tiesiogiai susijusi su draudimo verslu (draudimo rizika, iš dalies rinkos rizika). Operacinės rizikos siekiama vengti, bet iki tam tikro lygio ji yra prisiimama, kadangi visiškai išvengti šios rizikos neįmanoma. Be to, apsaugojimo nuo tokios rizikos išlaidos gali viršyti numatomus nuostolius, o tai būtų netikslinga. Investicijų valdymas vykdomas pagal apdairaus asmens principą.

Rizikos sušvelninimas: Skatinamas aiškus rizikos suvokimas ir gerai apibrėžiamas rizikos valdymas visose verslo srityse. Perdraudimas yra pagrindinis instrumentas, kuriuo naudojantis galima išvengti didesnės rizikos ne gyvybės draudimo srityje, ypač didelių žalų atveju. Papildomos rizikos švelninimo priemonės: griežti investavimo limitai, su įsipareigojimais gerai suderintos investicijos bei atsargus rezervavimas.

Rizikos vengimas: Įmonės nepriima rizikos, jei Compensa neturi pakankamai žinių rizikos įvertinimui, pakankamai resursų rizikos valdymui arba jei Įmonė neturi pakankamai lėšų padengti rizikos padarinius.

Kiekviena ši rizikos valdymo technika turi skirtingą poveikį rizikos struktūrai, ir ji turi būti analizuojama atsakingo skyrius (kaip rizikos savininko) arba Rizikos valdytojo. Analizės rezultatas sudaro valdymo sprendimų pagrindą. Compensa rizikos valdyme atliekami tokie procesai:

- Savo rizikos ir mokumo įvertinimas (ORSA)
- Vidaus kontrolės sistemos efektyvumo įvertinimas
- Procesų, susijusių su mokumo kapitalu bei nuosavų lėšų apskaičiavimu, diegimas bei įteisinimas.

Rizikos valdymo sprendimas ir vykdymas

Vadovybės sprendimai, turintys didelės įtakos Įmonės rizikos profiliui, prieš vykdant yra vertinami dėl poveikio verslui ir Įmonės rizikai. Po to, kai priimami sprendimai dėl prisiimtos rizikos valdymo, atsakingas skyrius ar subjektas sprendimus turi įgyvendinti tinkamai ir laiku.

Rizikos stebėjimas

Rizikos stebėjimas yra esminė rizikos valdymo proceso dalis, kurią reikia išskirstyti į dvi skirtingas sritis. Iš vienos pusės, rizikos stebėjimas atliekamas užtikrinant, kad Įmonės rizikos profilis visada atitiktų rizikos strategiją. Kontrolei reikalinga informacija gaunama reguliariai lyginant tikslinę ir esamą situaciją naudojant trijų spalvų skalę. Iš kitos pusės, rizikos valdymo proceso metu atliekamas stebėjimo procesas, kaip įgyvendinami anksčiau nurodyti rizikos valdymo sprendimai. Šiuo atveju rizikos valdymu siekiama kontroliuoti efektyvų ir laiku atliekamą suderintų veiksmo planų įgyvendinimą.

Šis žingsnis yra palaikomas šių procesų:

- Rizikų inventorizavimas
- Savo rizikos ir mokumo įvertinimas (ORSA)

Rizikos inventorizavimas yra vienas pagrindinių Compensa rizikos valdymo elementų rizikai nustatyti ir įvertinti. Rizikos inventorizavimo procesas atliekamas bent kartą per metus. Rizikos aprašymo proceso metu rizikos ir jų mastas aptariamas su rizikos savininkais. Rizikos inventorizavimo rezultatai pateikiami Įmonės Valdybai.

Siekdama užtikrinti, kad būtų įgyvendinti įstatymais numatyti mokumo kapitalo reikalavimai ir tai, kad turimos nuosavos lėšos ir kapitalo poreikis atitiktų iš anksto apibrėžtas rizikos tolerancijos ribas, Įmonė sukūrė pajėgumo prisiimti riziką vertinimo koncepciją. Pajėgumo prisiimti riziką apibūdina Įmonės gebėjimą įsisavinti nuostolius, kuriuos sukėlė kilusi rizika, be iš karto pasireiškiančio pavojaus Įmonės mokumui. Bendras pajėgumas prisiimti riziką apibrėžiamas kaip Įmonės kapitalas, kuriuo galima padengti pasireiškusias rizikos sukeltus nuostolius, ir kuris yra lygus nuosavų lėšų dydžiui, kaip nurodoma direktyvoje „Mokumas II“.

Pajėgumo prisiimti riziką ribas Valdyba nustato kartą per metus, atsižvelgdama į šias aplinkybes:

- Planavimo proceso rezultatus;
- Įmonės pelningumą, atsižvelgiant į Rizikos / Rezultato ir Nuosavų lėšų / Rezultatų rodiklius;
- Prognozuojamus mokumo koeficientus ORSA ataskaitoje;
- Numatomus portfelio struktūrinius pasikeitimus (iš turto ir įsipareigojimų pusės).

Reguliari limitų panaudojimo kontrolė (kas ketvirtį) užtikrina ankstyvą pavojaus signalų pastebėjimą ir laiku taikomus veiksmus.

Tais atvejais, kai yra nustatoma, kad mokumo koeficientas nesiekia Įmonėje nustatytos minimalios ribos, Valdyba per trumpą laiką turi sudaryti planą mokumo koeficiento padidinimui iki atitinkamo lygio. Mokumo koeficiento stebėjimą Rizikos valdytojas atlieka bent kartą per ketvirtį.

Pranešimas apie riziką

Pagrindiniai aprašytų rizikos valdymo procesų žingsniai atskleidžiami išsamiose ataskaitose. Pranešimai apie riziką apima ir reguliarias ataskaitas, ir ad-hoc ataskaitas.

Rizikos valdytojas atsako už reguliarių informacijos pateikimą apie Įmonės rizikos situaciją Valdybai:

- Mokumo kapitalo reikalavimo ir nuosavų lėšų apskaičiavimo;
- ORSA ataskaitos rezultatus;
- Rizikos inventorizavimo;
- Vidaus kontrolės sistemos efektyvumo įvertinimo;
- Pranešimo apie riziką ir limitus kartą per ketvirtį.

Priežiūros institucijoms pateikiamos šios ataskaitos:

- Mokumo ir finansinės padėties ataskaita (SFCR)
- Reguliari priežiūros ataskaita (RSR)
- Mokumas II kiekybinės ataskaitos (QRT)

VIG Grupė dalyvauja ataskaitų teikimo procese, suteikdama metodinę medžiagą bei Grupės ataskaitų teikimo platformą.

Savo rizikos ir mokumo įvertinimas (ORSA)

Savo rizikos ir mokumo įvertinimas (toliau – ORSA) yra procesų ir procedūrų, skirtų nustatyti, įvertinti, valdyti ir pranešti apie riziką atsižvelgiant į ateitį, kurią patiria ar gali patirti Įmonė, visuma, turimas priemonės rizikai suvaldyti ir nustatyti mokumo kapitalo poreikį, kurios yra būtinos užtikrinti, kad Įmonė visada vykdytų mokumo reikalavimus. ORSA yra pagrindinis Compensa Rizikos valdymo sistemos elementas. ORSA proceso metu, kelių rizikos valdymo procesų rezultatai yra lyginami ir analizuojami, tikrinami su ateities prognozėmis ir pranešami Valdybai bei priežiūros institucijai. Compensoje OSRA atliekama pagal direktyvos „Mokumas II“ reikalavimus kiekvienais metais ir ad-hoc, jei Įmonės rizikos profilis reikšmingai pasikeičia.

Atliekant ORSA, laikomasi šių standartų:

1 standartas – Tinkamumas Įmonei: ORSA atspindi Įmonės rizikos profilio pobūdį, apimtį ir sudėtingumą.

2 standartas – Tinkamos priemonės: Įmonei būdingos rizikos vertinimas remiasi ne tik mokumo kapitalo reikalavimo (toliau – SCR) apskaičiavimu, nes turi būti įvertinamos ir tos rizikos, kurių neapima standartinė formulė, be to, jei būtina, reikalaujama atlikti papildomą rizikos, kuriai taikoma standartinė formulė, vertinimą.

3 standartas – Naujausia informacija: ORSA turi remtis naujausia ir aktualia informacija.

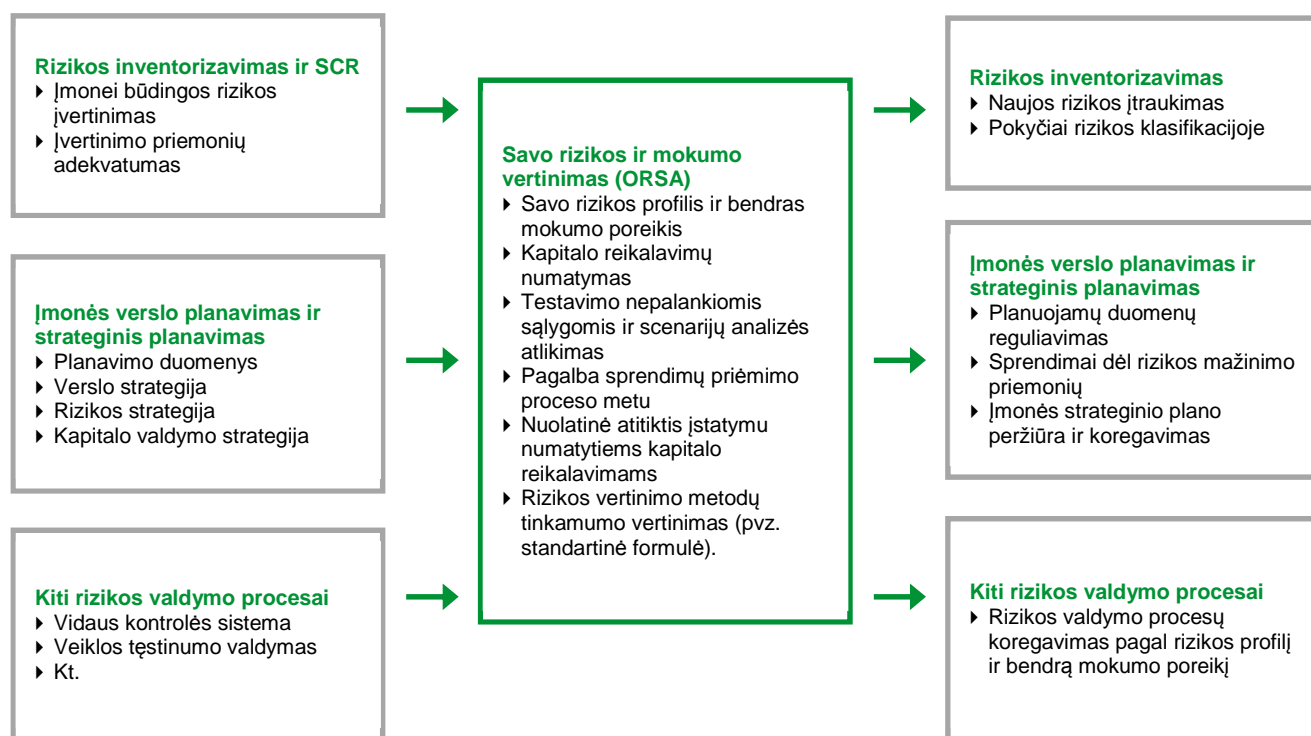
4 standartas – Duomenų kokybė: ORSA naudojami duomenys turi būti aktualūs, išbaigti, tikslūs ir patikimi. Apie šio reikalavimo nesilaikymą privaloma nurodyti ORSA ataskaitoje. Privaloma užtikrinti bylą, su kuriomis dirbama, saugumą.

5 standartas – Laikotarpis: riziką ir mokumo rodiklius privaloma įvertinti per atitinkamą laikotarpį. Laikotarpį privaloma priderinti prie rizikos pobūdžio ir jo laikytis.

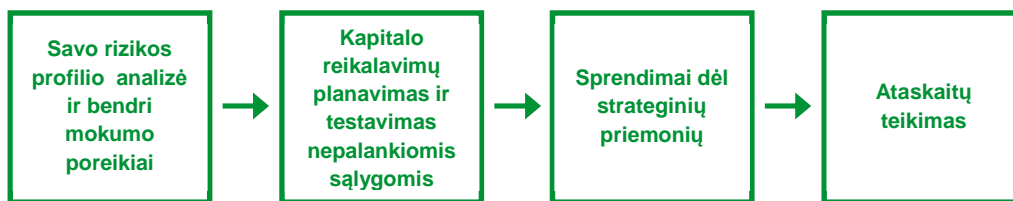
6 standartas – Bendravimas ir bendradarbiavimas: ORSA turi būti laikoma visoje įmonėje vykdoma veikla, todėl būtina užtikrinti atvirą bendravimą ir gerą bendradarbiavimą skyriuose bei tarp įmonės ir Grupės. ORSA rezultatai, tokie kaip mokumo rodiklio įvertinimas, apibrėžia testavimo nepalankiomis sąlygomis rezultatus, scenarijų ir jautrumo analizes, apie kurias privaloma pranešti ir / arba detalizuoti susijusioms suinteresuotoms šalims.

7 standartas – Valdybos stebėjimas ir patvirtinimas: prieš siunčiant išorės šalims, galutinę ORSA ataskaitą patvirtina Valdyba.

ORSA procesas yra tinkamai integruotas į Compensa rizikos valdymo sistemą ir remiasi rizikos valdymo proceso metu gautais rezultatais. Tarp jų – rizikos inventorizavimu, įmonės planavimo ir strategijos sukūrimu bei mokumo kapitalo poreikio apskaičiavimu. Pateikiamomis diagramomis iliustruojamas ORSA ryšys su kitais įmonės procesais.

Keturi pagrindiniai ORSA įvertinimo etapai:

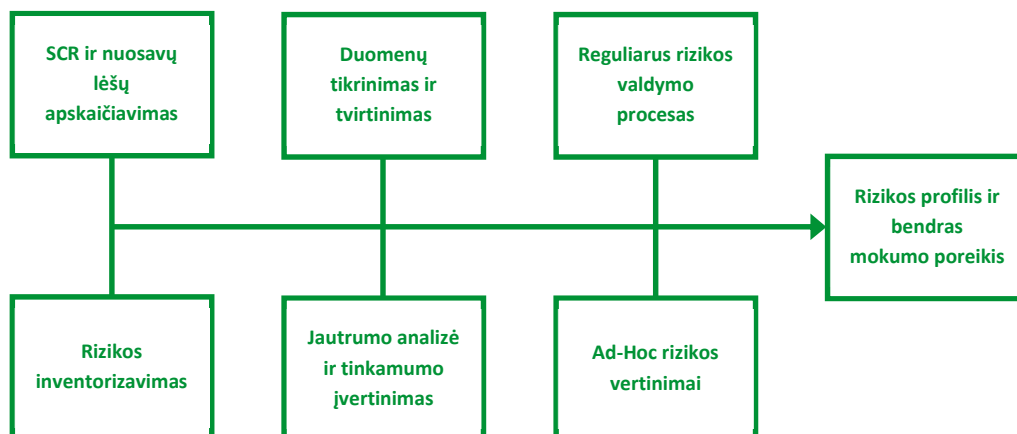

Savo rizikos profilio ir bendro mokumo poreikio analizė

Tam, kad įmonės rizikos profilis ir bendri mokumo reikalavimai būtų įvertinti adekvačiai, visa rizika, su kuria susiduria įmonė, vertinama pagal adekvačius kiekybinius ir kokybinius metodus pagal rizikos pobūdį ir reikšmingumą, remiantis šiais metodais:

- Mokumo kapitalo reikalavimo analizė;
- Nuosavų lėšų analizė;
- Jautrumo analizė;
- Standartinės formulės tinkamumo įmonės rizikos profiliui įvertinimas;
- Rizikos inventorizavimo rezultatų analizė;
- Kas ketvirtį teikiama Pajėgumo prisiimti riziką limitų analizė;
- Rizikos valdymo procesų analizė ir ad-hoc rizikos įvertinimas;
- Techninių atidėjinių nuolatinės atitikties analizė;
- Pokyčių analizė.

Šioje schemoje vaizduojami elementai, kurie sudaro visą įmonės rizikos profilį.

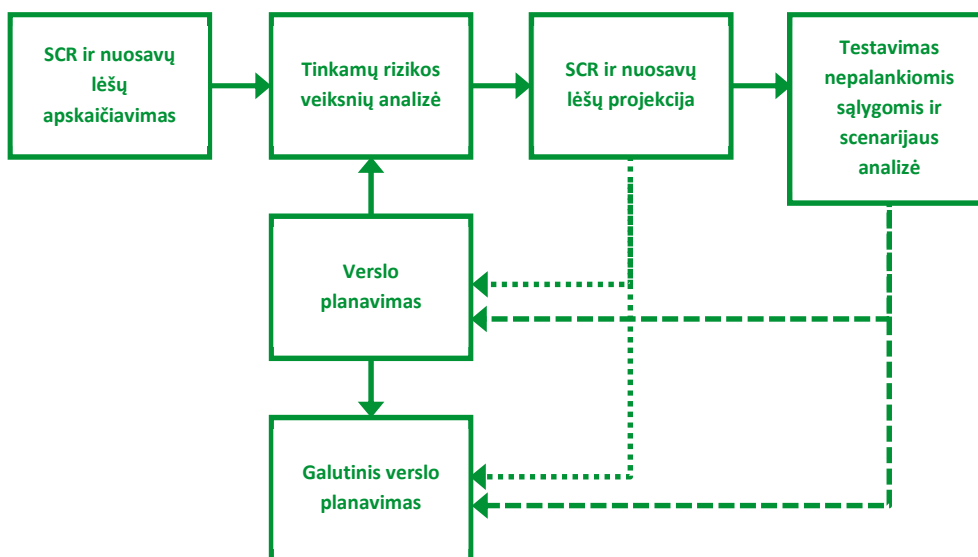
Kapitalo reikalavimų prognozė ir testavimo nepalankiomis sąlygomis

Verslo planavimo procese, bent trejų metų laikotarpiui turi būti įvertinti bendri mokumo poreikiai, įstatymu numatyti kapitalo reikalavimai ir turimos lėšos.

Be pagrindinio verslo plano scenarijaus atliekamas nepalankių sąlygų scenarijų vertinimas. Scenarijais įvertinamas ekonominių sąlygų, kurios būtų nepalankesnės nei numatyta verslo plane, poveikis. Šiuos scenarijus aptaria ir įvertina Valdyba bei pagrindinių skyrių vadovai, kurie atsižvelgia į sudėtingus, bet

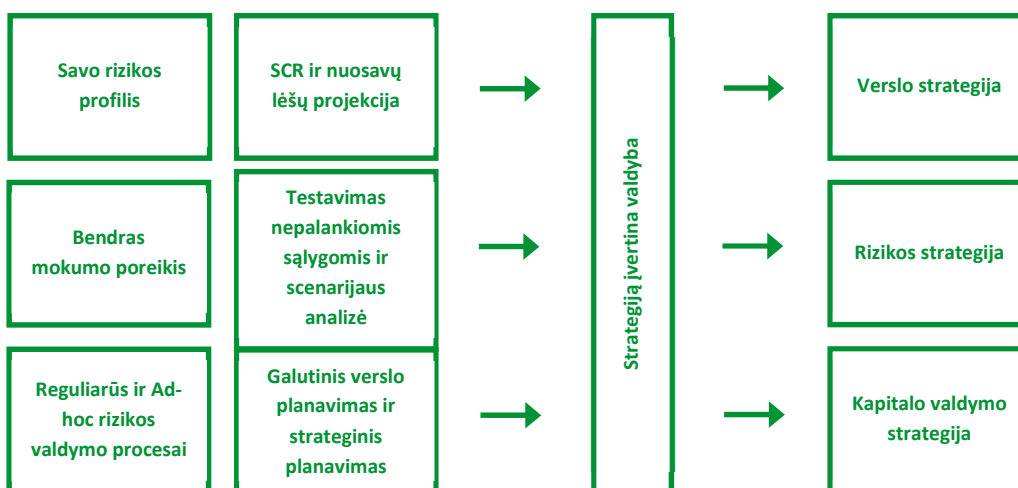

įmanomus verslo plėtros scenarijus. Kiti metodai, pavyzdžiui, jautrumo analizė ir atvirkštinis testavimas nepalankiomis sąlygomis, taikomi tam, kad būtų galima lengviau suvokti Compensa galimybes atsilaukyti nepalankaus verslo vystymosi atveju. Atvirkštinis testavimas nepalankiomis sąlygomis atliekamas siekiant nustatyti vienintelio rizikos veiksnio, kuris potencialiai galėtų kelti grėsmę Įmonės mokumui, poveikį. Jautrumo analizė atliekama siekiant nustatyti vienintelio rizikos veiksnio pokyčio poveikį Įmonės mokumui.

Sprendimai dėl strateginių priemonių

Priimant verslo sprendimus (ypač planavimo procese) atsižvelgiama į ORSA proceso išvadas. Vertinamas papildomų valdymo veiksmų poreikis ir verslo, rizikos, kapitalo ir kitų strategijų peržiūros poreikis.

Ataskaitų teikimas

ORSA prielaidos, skaičiavimo metodai, rezultatai ir išvados pateikiamos oficialioje ORSA ataskaitoje. Compensa ORSA ataskaita laikoma „metų pabaigos ataskaita“, pagal kurią Vadovybė vertina bendrą per

metus priimtų sprendimų įtaką bei suteikia labiau strateginį, į ateitį nukreiptą požiūrį apie ateities rizikas ir kapitalo poreikius.

ORSA ataskaita pateikiama Valdybai, kuri ją peržiūri ir patvirtina. ORSA ataskaita pateikiama priežiūros institucijai per 2 savaites po to, kai Valdyba patvirtina rezultatus.

Jeigu yra ryškus rizikos profilio pokytis, ad-hoc ORSA turi būti atliekama nedelsiant.

Ad-hoc ORSA procesą turi inicijuoti Valdyba, jei nustatoma, kad buvo pasiekti tam tikri nustatyti rodikliai, ir kad toks veiklos vystymasis nebuvo įvertintas paskutinio ORSA proceso metu. Nustatant šiuos rodiklius atsižvelgiama į įmonės mokumo padėtį, bendrą mokumo poreikį bei kokybinius rizikos profilio aspektus, pavyzdžiui, minimaliausio mokumo koeficiento limitų pažeidimus, naujos įmonės įsigijimą ar susijungimą su kita įmone, žymius turto parskirstymo pokyčius ir kitus Valdybos nustatytus veiksnius.

Ad-hoc ORSA metu atliekama bendro rizikos profilio pasikeitimo ir bendrų mokumo poreikių analizė, nustatant pagrindines poveikio sritis ir priežastis, galimas rizikos mažinimo priemones ir galimą poveikį įmonės strategijai.

B.4 Vidaus kontrolės sistema

Vidaus kontrolės sistema yra viena svarbiausių Compensa rizikos valdymo dalis ir pagrindinis elementas, integruotas į veiklos ir organizacinę struktūrą bei aprašytas Vidaus kontrolės politikoje, kuri apibrėžia vidaus kontrolės sistemos pagrindus ir nurodo kiekvieno organizacinės struktūros lygmens atsakomybes ir pareigas.

Kontrolė apibrėžiama kaip speciali priemonė, užtikrinanti įmonės atitiktį teisiniams reikalavimams ir vidaus procedūroms, kuri taip pat užtikrina veiksmų efektyvumą ir veiksmingumą, užtikrina finansinės ir ne finansinės informacijos prieinamumą ir patikimumą bei padeda įmonei išvengti nuostolių, sukeltų dėl aplaidumo, klaidų jos pačios personalo arba trečiųjų šalių sukeltų ar dėl išorės veiksmų kylančių tyčinių veiksmų, kurie galėtų neigiamai paveikti verslą. Atsakomybės vidaus kontrolės sistemoje apima visus organizacinės struktūros lygmenis ir viską nuo kasdienių veiksmų iki vidaus kontrolės sistemos vertinimo. Vidaus kontrolės sistema apima kiekvieno organizacinio lygmens administravimą, apskaitą, kontrolę ir ataskaitų teikimo procedūras.

Vidaus kontrolės sistema yra svarbi tvaraus ir efektyvaus verslo valdymo priemonė.

Siekdama užtikrinti esamos kontrolės sistemos ir aplinkos išsaugojimą, Compensa apibrėžia šiuos vidaus kontrolės sistemos standartus:

- Įmonė kuria ir saugo tokią kontrolės kultūrą ir politiką, kuri padėtų išsaugoti efektyvią kontrolę visuose įmonės organizaciniuose lygmenyse;
- Įmonė kuria organizacinę struktūrą, kuri būtų tinkama pagal verslo srities apimtį ir sudėtingumą;

- Kiekvieno darbuotojo pareigos ir atsakomybės yra gerai apibrėžtos ir nekelia interesų konflikto pavojaus. Tinkamas pareigų atskyrimas užtikrina, kad atsakingas darbuotojas tuo pačiu metu negalėtų sukelti riziką ir būti atsakingas už jos kontrolę. Jeigu visiškai pareigų atskyrimas negalimas ar netikslus, sukuriama atitinkama procedūra, kuriomis siekiama užtikrinti, kad visos tyčinės ar netyčinės klaidos būtų pastebėtos iki tol, kol nekilo žala ar interesų konfliktas.
- Įmonė nustato ir įvertina riziką, kuri yra susijusi su veikla ir verslo procesais, galinčiais neigiamai paveikti Įmonės tikslus. Siekdama užtikrinti šių tikslų pasiekimą, Įmonė kuria ir išlaiko efektyvią, prie šios rizikos pritaikytą kontrolę.
- Kontrolė vykdoma skirtinguose organizacinių ir veiklos struktūrų lygmenyse, skirtingu metu ir, jei reikia, skirtingu lygmeniu. Kontrolinė veikla priderinama prie esamos rizikos;
- Įkurti efektyvūs komunikacijos ir informacijos sistemų kanalai, kad būtų užtikrinta, jog visas personalas aiškiai supranta ir laikosi politikos bei procedūrų, kurios daro įtaką jų darbams bei atsakomybėms, ir kad visa reikiama informacija pasiektų atitinkamus darbuotojus.

Įmonė veikia nuolat besikeičiančioje aplinkoje. Dėl šios priežasties efektyvi ir veiksminga vidaus kontrolės sistema gali būti užtikrinta tik tada, kai reguliariai atliekama procesų ir kontrolės peržiūra ir tobulinimas. Compensa sukūrė suderintą vidaus kontrolės sistemos įvertinimo procesą. Juo remiantis reguliariai galima patikrinti esamos vidaus kontrolės sistemos efektyvumą susitelkiant į pagrindinę riziką. Be to, atliekamas įvertinimo procesas, leidžia nustatyti galimus trūkumus ir kontrolės neatitikimus vidaus kontrolės sistemoje tam, kad laiku būtų imtasi tinkamų priemonių ir atsakomųjų veiksmų. Metinio vidaus kontrolės sistemos efektyvumo įvertinimo metu nustatoma ir dokumentuojama atitinkama kontrolės infrastruktūra, o, neefektyvios kontrolės atveju, imamas veiksmų.

Išsamus sąrašas rizikų, kontrolių ir rizikos savininkų kuriamas metinio įvertinimo metu, kas sudaro aiškiai sudėliotą pagrindą operacinės rizikos vertinimui ir kontrolei. Jo tikslas yra nustatyti, dokumentuoti ir įvertinti visą operacinę riziką kartu su esama kontrole, kuria siekiama sumažinti šią riziką. Šis požiūris vertingas dėl dviejų priežasčių: pirma, daugiau sužinoma apie Įmonės riziką ir nustatomos galimai silpnos vietos bei kontrolės trūkumai, kuriuos privaloma ištaisyti nedelsiant. Antra, uždokumentuojamos Įmonės rizikos ir jų kontrolės, kas padeda užtikrinti kontrolių pritaikymą kasdieninėje veikloje.

Šioje lentelėje pateikiami įvairių Compensa taikomų kontrolių pavyzdžiai.

Kontrolės strategija	Aprašymas	Pavyzdys
Prieigos kontrolė	Prieigos kontrolė padeda išvengti neįgalėtų asmenų patekimo į direktorijas, kur laikoma konfidenciali informacija, taip užtikrinant informacijos saugumą.	Asmens identifikavimas Priėjimo teisių suteikimas vartotojui Identifikavimo ir įgaliojimo mechanizmai Slaptažodžiai Pokyčių kontrolė

Igaliojimas	Ši kontrolė remiasi pareigų ir įgaliojimų atskyrimu. Tokios funkcijos kaip sandorių sudarymas ir jų patvirtinimas neturėtų būti atliekamos viename skyriuje.	Mokėjimų įgaliojimai Užduočių atskirymas tarp pardavimo ir draudimo rizikos departamentų Užduočių atskirymas tarp žalų ir draudimo rizikos departamentų
Biudžeto kūrimas / planavimas	Ši kontrolė remiasi planavimo procesu ateities laikotarpiui ir prognozuojamų skaičių palyginimu su realias duomenimis.	Atliktų darbų vertinimas Investavimo rezultatų peržiūra
Veiklos tęstinumo valdymas	Veiklos tęstinumo planai užtikrina tęstinę veiklą nepalankiomis sąlygomis.	Duomenų kopijos ir atkūrimo procedūros Veiklos tęstinumo planai
Išorinė komunikacija	Išorinės komunikacijos standartai užtikrina sklandžią įmonės ir trečiųjų šalių komunikaciją.	Išorinė komunikacijos politika Skundų valdymas
Draudimas	Tam tikrų įvykių, kurie gali sukelti žalas, draudimas.	Atitinkamų draudimo paslaugų įsigijimas
Valdymo apžvalga	Apžvelgiamas projektų statusas ir resursų paskirstymas.	Finansinių ataskaitų apžvalga Vidaus procesų apžvalga
Atsargų laikymas	Reguliariai tikrinamos atsargos ir jų tiekimo kokybė.	Biuro reikmenų atsargos
Politikos ir procedūros	Ši kontrolė paremta aiškiai apibrėžtomis, dokumentuotomis ir patvirtintomis politikomis, kurios užtikrina tinkamą vadovybės nurodymų vykdymą.	Apskaitos taisyklės Standartizuotas produkto patvirtinimo procesas
Projektų valdymas	Šia kontrole užtikrinami valdomų projektų standartai.	Žinių valdymas Biudžeto kūrimas, planavimas ir ataskaitų teikimas
Suderinimas	Apdoroti duomenys peržiūrimi ir patikrinamas jų tikslumas bei išbaigtumas lyginant su šaltinio duomenis.	Skirtingų duomenų rinkinių palyginimas Įmokų ir komisinių palyginimas Sumų patikrinimas, privalomų duomenų laukų ir bendro tikėtino patikrinimas excel bylose
Sistemos konfigūravimas	Sistemos konfigūracija padeda apsaugoti procesus nuo netinkamo vykdymo.	Tolerancijos limitai Saugumo patikrinimai Griežtos testavimo procedūros Pokyčių valdymas: visus konfigūracijos pakeitimai privalo būti įgalioti, dokumentuoti, patikrinti ir patvirtinti.
Apmokymai	Mokymuose darbuotojams suteikiama pakankamai žinių, kurios būtinos atlikti tam tikras užduotis.	Individualūs mokymai Grupiniai mokymai

B.5 Vidaus audito funkcija

Vidaus audito funkcija (VA) įsteigta Įmonės Stebėtojų tarybos, siekiant nepriklausomai vertinti Įmonės vidaus kontrolės sistemą ir visų kitų valdymo sistemos elementų funkcionavimą ir veiksmingumą. Šių vertinimų tikslas yra:

- Padėti Stebėtojų tarybai vykdyti priežiūros funkciją;

- Padėti Įmonės darbuotojams ir vadovybei efektyviai vykdyti savo pareigas ir įsipareigojimus. Šiam tikslui VA jiems pateikia analizes, įvertinimus ir rekomendacijas dėl peržiūrimos veiklos.

VA savo veikloje vadovaujasi Tarptautiniais profesinės praktikos standartais vidaus auditui bei Etikos kodeksu, Įmonės Stebėtojų tarybos patvirtinta Vidaus audito politika ir kitais VA veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

VA atlieka šias užduotis:

- Atsižvelgiant į rizikos vertinimo rezultatus, planuoja auditus: rengia bei įgyvendina auditų planą, kuris apima audito užduotis ateinantiems 3 metams, atsižvelgiant į visas Įmonės veiklos sritis ir valdymo sistemą;
- Nustatydamas prioritetus, remiasi rizika pagrįstu vertinimu;
- Planuoja konkrečius audito projektus, juos įgyvendina ir teikia ataskaitas bei rekomendacijas Įmonės vadovybei;
- Stebi ir teikia ataskaitas Įmonės Stebėtojų tarybai apie vadovybės veiksmų plano įgyvendinimą, kuris yra sudaromas atsižvelgiant į audito išvadas bei rekomendacijas;
- Padeda organizacijos vadovybei teikdama konsultacijas dėl rizikos valdymo, vidaus kontrolės ir jos vystymo.

Kai būtina, VA funkcijas atliekantys darbuotojai gali vykdyti auditą, kuris nėra įtrauktas į audito planą. Stebėtojų taryba turi teisę prašyti audito funkciją atliekančių darbuotojų pateikti nuomonę, ar padėti įgyvendinti kitas specifines užduotis, kurios nėra įtrauktos į VA veiklos planą.

Savo darbą VA įprastai atlieka nuosavais resursais, bet jeigu būtina, gali būti pasitelktas partneris iš išorės (paslaugų tiekėjas). Tokio partnerio veiklą prižiūri VA. Sprendimą bendradarbiauti su partneriais priima Stebėtojų taryba pagal VA patarimus ir paaiškinimus dėl tokių paslaugų poreikio.

Papildomai vidaus audito veiklą gali atlikti Grupės VA funkcija. Grupės VA taip pat gali atlikti Įmonės VA veiklos vertinimą.

Du kartus per metus, o jeigu reikia ir dažniau, VA teikia ataskaitas Stebėtojų tarybai apie savo pastabas ir rekomendacijas bei vadovybės priimtų sprendimų ir priemonių įgyvendinimo progresą. Be to, po metinio auditų plano įvykdymo, VA Stebėtojų tarybai pateikia metinę ataskaitą apie tai, kas buvo audituota, kokie trūkumai nustatyti, kokios buvo VA rekomendacijos pateiktos vadovybei per pastaruosius metus.

VA nepriklausomumo ir objektyvumo užtikrinimas

VA yra nepriklausoma nuo kitų Įmonės funkcijų. Asmenys, kurie atlieka vidaus audito funkcijas, neprisiima atsakomybės už jokią kitą funkciją.

VA yra atskaitinga Stebėtojų tarybai ir teikia ataskaitas tiesiogiai Stebėtojų tarybai. Tai apima ir VA finansinius biudžetus bei personalo klausimus, siekiant užtikrinti VA funkcijas vykdančių darbuotojų nepriklausomybę tam, kad jų pateiktos išvados, rekomendacijos ir nuomonės išliktų objektyvios.

B.6 Aktuarinė funkcija

Valdyba paskyrė už Aktuarinę funkciją atsakingą asmenį. Šis asmuo turi atitikti Įmonės nustatytus Kompetencijos ir tinkamumo reikalavimus (įskaitant darbo patirties, žinių ir reputacijos reikalavimus), o jo tinkamumą eiti pareigas įvertina Lietuvos Bankas.

Aktuarinė funkcija atliekama pagal „Mokumas II“ direktyvą, Deleguotąjį aktą ir kitus reglamentus, taikomus vietos įstatymus, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos gaires, kitus taikomus reglamentus ir Įmonės dokumentus, Įmonės ir Grupės vidaus reglamentus bei darbo instrukcijas.

Aktuarinę funkciją atliekančio asmens užduotys ir įpareigojimai:

- Techninių atidėjimų apskaičiavimo koordinavimas, įskaitant metodikų, taikomų modelių ir prielaidų tinkamumo nustatymą, rizikos grupių atskyrimą, duomenų, naudojamų techninių atidėjimų apskaičiavimui, tinkamumą ir kokybę, tinkamų aproksimacijos metodų užtikrinimą, kai duomenų nepakanka arba jie yra prastos kokybės;
- Metodikų, kurios naudojamos įvertinti techninių atidėjimų tinkamumą, kūrimas, įskaitant testavimą lyginant su buvusiu patirtimi, neapibrėžtumo, susijusio su techniniais atidėjimais, įvertinimą ir techninių atidėjimų esminių skirtumų paaiškinimą lyginant su skirtingais metais (kai skirtumai kilo dėl išorinių ar vidaus veiksnių);
- Nuomonės apie draudimo rizikos vertinimo ir perdraudimo politiką pateikimas, įskaitant sąryšius tarp perdraudimo politikos, draudimo rizikos vertinimo politikos ir techninių atidėjimų bei draudimo rizikos vertinimo politikos atitikimą produkto kainodarai;
- Nuomonės apie pagrindinius rizikos veiksnius, turinčius įtakos verslui ateinančiais laikotarpiais, pateikimas, įskaitant galimą poveikį būsimam pelningumui, pavyzdžiui, infliacija, teisinė rizika ar rinkos aplinkos pasikeitimai;
- Dalyvavimas Rizikos valdymo sistemos plėtroje, įskaitant aktuarinių komponentų apskaičiavimą mokumo kapitalo reikalavimams, dalyvavimą ORSA ir rizikos analizėje;
- Metinės ataskaitos pateikimas administraciniam, valdymo ir stebėjimo organui, kurioje pateikiama tinkamai pagrįsta techninių atidėjimų apskaičiavimo adekvatumo ir patikimumo analizė, informacija apie šaltinius ir neapibrėžtumo laipsnį, susijusius su techninių atidėjimų apskaičiavimu.

B.7 Veiklos ranga

Tam tikrų funkcijų ir veiklos užsakymo standartai ir reikalavimai pateikiami Įmonės veiklos rangos politikoje. Šie standartai ir reikalavimai taikomi paslaugų tiekėjui nepriklausomai nuo to, ar paslaugų tiekėjas priklauso „Vienna Insurance Group“. Pagal Įmonės veiklos rangos politiką, veiklos įsipareigojimai bus paskirti paslaugų tiekėjui, o veiklos rangos sprendimų kruopštumo, apsižiūrėjimo ir atskaitomybės

reikalavimai bei dėl užsakomųjų paslaugų kylanti rizika paliekama Įmonei. Reikalavimai paslaugų tiekėjams (pavyzdžiui, paslaugų tiekėjas turi imtis visų priemonių, siekdamas užtikrinti, kad aiškus ar potencialus interesų konfliktas nepakenktų Įmonės poreikių įgyvendinimui) ir užsakomųjų paslaugų sutarties sąlygos ir nuostatos (pavyzdžiui, paslaugų tiekėjo pareigų ir įsipareigojimų negali paveikti joks kitas paslaugų užsakymas) yra aiškiai apibrėžiami. Paslaugų tiekėjo veiklos pakartotinio įvertinimo procedūra ir rezultatai taip pat nurodomi Įmonės veiklos rangos politikoje. Įmonės veiklos rangos politikoje specialus dėmesys sutelktas į kritinių ar svarbių veiklos funkcijų ar veiklos užsakymą. Pateikiamos taisyklės, pagal kurias nustatoma, ar užsakomosios paslaugos gali būti laikomos kritinių ar svarbių veiklos funkcijų ar veiklos užsakymu. Apibrėžiami kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar Įmonė gali užsakyti kritines ar svarbias veiklos funkcijas ar veiklą pagal užsakomųjų paslaugų sutartis, taip pat nurodomi veiksmai, kurių reikia imtis, kai užsakomos kritinės ar svarbios veiklos funkcijos ar veikla, kaip nurodoma Įmonės veiklos rangos politikoje. Pagal Įmonės politiką, svarbiausių funkcijų užsakymas visada laikomas kritinių ar svarbių veiklos funkcijų ar veiklos užsakymu. Apibrėžiamas bendras Verslo tęstinumo planas, įskaitant kritinių ar svarbių veiklos funkcijų ar veiklos užsakymo atskyrimo strategijų, pagrindas. Papildomai apibrėžiamas reguliarus ir ad-hoc ataskaitų teikimas motininei Įmonei „Vienna Insurance Group“.

B.8 Kita

Kitos reikšmingos informacijos apie valdymo sistemą identifikuota nebuvo.

C. Rizikos profilis

C.1 Draudimo rizikos vertinimo rizika

Draudimo rizikų valdymas yra užtikrinamas atliekant rizikų vertinimą vadovaujantis Rizikos vertinimo politika. Rizikos vertinimo politika numato, jog kiekvienas draudimo produktas privalo turėti metodiką ir taisykles, numatančias rizikos valdymo įrankius bei Portfelio strategiją.

Portfelio strategija numato konkretaus draudimo produkto siekiamus finansinius rezultatus, portfelio struktūrą ir rizikos apetitą naudojant keturių spalvų skalę: „Žalia“, „Geltona“, „Raudona“ ir „Juoda“. Žalia spalva identifikuoja mažiausios rizikos kategorijos segmentą, juoda – didžiausios. Kiekvienos rizikos kategorijos draudimo apimtys identifikuojamos kas ketvirtį. Jeigu faktinės didesnės rizikos kategorijos apimtys viršija strategijoje numatytas tikslines apimtis, imamasi papildomų veiksmų arba pagal situaciją peržiūrima strategija pakeičiant rizikos apetitą. Portfelio strategija yra peržiūrima kasmet.

Kiekvieno draudimo portfelio faktiniai finansiniai rezultatai yra peržiūrimi kas ketvirtį, kas mėnesį, kas savaitę ir, priklausomai nuo rezultatų, imamasi veiksmų rezultatams gerinti.

Kiekvienas draudimo objektas turi riziką, kad atsitiks draudžiamasis įvykis ir neapibrėžtumą kokio dydžio žala bus padaryta. Pagal savo kilmę draudimo rizika yra atsitiktinė ir nenuspėjama.

Draudžiamųjų įvykių dažniui ir vidutinės žalos dydžiui daryti įtaką gali keletas faktorių. Labiausiai darantys įtaką faktoriai yra didėjantis žalų dydis bei augantis draudžiamųjų įvykių skaičius. Dėl nuolat augančio infliacijos lygio numatomas jos augimo lygis taip pat yra reikšmingas faktorius.

Priklausomai nuo draudimo produktų ar draudimo rūšių, faktoriai, darantys įtaką draudžiamųjų įvykių dažniui ir vidutinei žalai gali skirtis. Taip pat draudžiamųjų įvykių dažniui įtakos gali turėti sezoniškumas bei kiti faktoriai.

Įmonė šias rizikas valdo taip, kaip numatyta rizikos vertinimo strategijoje, perdraudimo pagalba bei proaktyviu žalų reguliavimu.

Pagrindiniai Įmonės platinami draudimo produktai ir jų rizikų valdymo būdai.

Privalomasis transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas (TPVCA)

Tai yra privalomojo draudimo rūšis, skirta ginti trečiųjų šalių interesus, kuriuos jos patiria kelių eismo įvykių metu. Ši draudimo rūšis yra reguliuojama Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymų.

Draudimo įmokos TPVCA draudimui yra nustatomos individualiai kiekvienam klientui naudojant tiek individualius asmens, tiek individualius transporto priemonės rizikos kriterijus.

Dauguma TPVCA padaromų nuostolių yra žala turtui bei vienkartinės išmokos žalos asmeniui atveju, padengiant gydymo išlaidas bei negautas pajamas dėl nedarbingumo.

TPVCA draudimo rūšis yra laikoma ilgai besitęsiančio pobūdžio, kur galutinis žalos dydis paaiškėja po ilgo termino.

Kitas transporto priemonių draudimas (KASKO)

Ši draudimo rūšis dengia nuostolius, patiriamus dėl transporto priemonės sugadinimo, sunaikinimo, vagystės ar plėšimo. Kartu su šia draudimo rūšimi gali būti parduodamos kitos draudimo paslaugos. Pavyzdžiui, produkto paketas gali įtraukti pagalbos kelyje paslaugą arba pakaitinį automobilį.

Didžiausi nuostoliai patiriami visiško transporto priemonės sunaikinimo arba vagystės atvejais. Tačiau šie įvykiai nėra dažni.

Draudimo įmokos nustatomos vadovaujantis esančiomis draudimo įmokų nustatymo metodikomis.

Žala dažniausiai identifikuojamai nedelsiant ir sureguliuojama per trumpą periodą. KASKO draudimo rūšis yra laikoma trumpai besitęsiančio pobūdžio, priešingai nei ilgai besitęsiančio pobūdžio, kur galutinis žalos dydis paaiškėja po ilgo termino.

Turto draudimas

Turto draudimo rūšis dengia nuostolius, kylančius dėl gaisro, sprogo, gamtinių jėgų, skysčių ištekėjimo, garo prasiveržimo, trečiųjų asmenų nusikaltamos veikos (vagystės, apiplėšimo) ar avarijos.

Dauguma komercinio turto rizikų vertinimų apima unikalią rizikos lokacijos, vykdomos veiklos ir saugumo priemonių kombinaciją. Įmokos apskaičiavimas vadovaujantis šiais faktoriais yra subjektyvus ir gana rizikingas.

Draudimo rizikos valdymas pirmiausia pasireiškia per naudojamą kainodarą, individualų rizikos įvertinimą pagal taptautinius standartus, produkto apsaugos apimtį, rizikų selekciją bei perdraudimą.

Pagrindinės rizikos, susijusios su šiuo produktu yra rizikos vertinimas ir patirtis, susijusi su atsitikusiomis žalomis.

Žala dažniausiai identifikuojama nedelsiant ir sureguliuojama per trumpą periodą. Turto draudimo rūšis yra laikoma trumpai besitęsiančio pobūdžio, priešingai nei ilgai besitęsiančio pobūdžio, kur galutinis žalos dydis paaiškėja po ilgo termino.

Draudimo rizikų koncentracija

Rizikos koncentracija yra visų rizikų koncentracija pagal vieną draudimo sutartį, verslo sektorių ar geografinį regioną su potencialia materialine žala, kuri nėra dengiama pagal kitą draudimo rūšį.

Įmonė rizikos koncentraciją kontroliuoja šiais būdais:

- Taikant rizikos koncentracijos limitus pagal konkrečius klientus ar draudimo objektus. Kiekviena draudimo rūšis turi nustatytus maksimalius bruto ir neto limitus konkrečiai rizikai. Šie limitai taikomi kiekvienai draudimo sutarčiai.
- Atsiradusi rizika yra valdoma naudojant perdraudimą. Įmonė perka perdraudimo programas rizikų padengimui įvairioms draudimo rūšims. Vadovybė kasmet peržiūri perdraudimo programas ir priima sprendimus dėl būtinų šių programų pakeitimų.
- Potenciali katastrofinių įvykių įtaka. Egzistuoja potenciali gamtinių ar žmogaus sukeltų katastrofų, galinčių sukelti didžiulius nusotolius, rizika, kurią Įmonė turi įsivertinti ir kuri yra įtraukiama į rizikos vertinimo metodikas. Dažniausiai pasitaikančios gamtinės katastrofos yra audra, uraganas ir potvynis.

Žalų departamento veiklą reglamentuoja Įmonės Valdybos patvirtinta Žalų administravimo politika, Žalų administravimo tvarka bei jos priedai ir ją lydinčios / papildančios tvarkos, metodikos ir procedūros. Nuo Žalų departamento veiklos yra neatsiejama ir Žalų departamento veiklos kontrolių tvarka, numatanti pagrindines nuolatinės ir periodinės kontroles, kuriomis turi būti užtikrinamas tinkamas, sklandus, savalaikiškas ir teisingas žalų administravimo procesas, atitinkantis Įmonės politiką, tikslus bei uždavinius ir aprašytus tvarkose ir metodikose veiksmus.

Žalų departamento veiklos kontrolių tvarkoje numatytos šių sričių ir tipų kontrolės: žalų administravimo sistemose įdiegtos kontrolės, su klientų aptarnavimo kokybe susijusios kontrolės, interesų konfliktų rizikos valdymas, su žalų bylų administravimo procesu susijusios kontrolės, partnerių kontrolės, finansinių rodiklių kontrolė ir statistinių rodiklių analizė. Visų šių kontrolių visuma padeda užtikrinti Žalų departamento veiklą, atitinkančią LR teisės aktų reikalavimus, galiojančias draudimo taisykles bei Įmonės tvarkas ir metodikas.

Žalų administravimo sistemose įdiegtos kontrolės numato automatiškai sistemų kontroliuojamas sritis pagal nustatytus kriterijus ir tokiu būdu padeda išvengti nepageidaujamų klaidų ir užtikrinti savalaikę informaciją žalų administravimo metu.

Su klientų aptarnavimo kokybe susijusios kontrolės padeda užtikrinti nuolatinį grįžtamąjį ryšį su klientais ir jo analizę, užtikrinant tinkamą klientų aptarnavimą ir būsimų klaidų prevenciją.

Interesų konfliktų rizikos valdymas užtikrina tinkamą žalų bylų skirstymą bei administravimą, išvengiant galimų interesų konfliktų administruojant žalas ir / arba priimant sprendimus jose.

Su žalų bylų administravimo susijusios kontrolės – kontrolės, apimančios žalų administravimo procesą nuo žalos užregistravimo iki žalos užbaigimo ir, įstatymų ar taisyklių numatyta tvarka, atidavimo regresiniam išieškojimui. Kontrolių metu tikrinamas priimtų sprendimų pagrįstumas ir teisingumas, uždarytų bylų peržiūra, peržiūrint ne tik priimtą sprendimą žalos byloje, tačiau ir atskirus žalos administravimo etapus, jų kokybiškumą, savalaikiškumą ir teisingumą. Taip pat peržiūrimos neužbaigtos bylos, jų administravimo procesas bei trūkstami dokumentai ir priežastys jų trūkumui.

Partnerių kontrolių metu, tikrinama ne tik partnerių suteikiamų paslaugų kokybė, savalaikiškumas bei teisingumas, bet ir pačių partnerių patikimumas, finansinis stabilumas, sutarčių sąlygų vykdymas, klaidų dažnis.

Finansinių rodiklių kontrolės ir statistinių rodiklių analizės metu užtikrinamas nuoseklus Žalų departamentui priskirtų tikslų vykdymas ir tobulintinų vietų identifikavimas bei reikiamų procesų užtikrinimas ir įdiegimas.

Pabrėžtina, kad Žalų departamente pakankamai daug dėmesio yra skirta rezervavimo proceso aprašymui Žalų administravimo tvarkoje, kurioje yra nurodyta kokiomis tvarkomis ir kokiais principais vadovaujantis yra suteikiami rezervo keitimo limitai Žalų departamento darbuotojams, kaip yra priskiriamas pirminis rezervas. Taip pat, siekiant užtikrinti kuo didesnę rezervų tikslumą ir savalaikiškumą, yra aprašyti atskiri rezervavimo atvejai: rezervo dydis priėmus sprendimą, rezervo dydis partnerių administruojamose žalose, rezervo dydis teisinėse ir mokamose anuiteto būdu, žalų bylose.

C.2 Rinkos rizika

Investuodama į pinigus ir depozitus, vertybinius popierius (obligacijas, akcijas, investicijų fondus ir t. t.), paskolas, nekilnojamąjį turtą ir dalyvavimą, Įmonė neišvengiamai susiduria su įvairia rizika. Rinkos rizika valdoma pasirenkant konservatyvią investavimo strategiją ir nustatant investavimo limitus pagal turto klases, reitingus, valiutas, koncentraciją, trukmę, regionus ir t. t., taip pat atsižvelgiama į draudimo įsipareigojimų charakteristiką, rizikos apetitą ir siekiamą grąžą, kad būtų užtikrintas pakankamas diversifikavimas. Įmonės investavimo strategija yra konservatyvi ir reguliariai peržiūrima.

Pagrindinis investavimo proceso tikslas yra pasiekti suplanuotą investavimo rezultatą laikantis subalansuoto rizikos-grąžos profilio ir atsižvelgiant į rizikos valdymo nurodytus apribojimus.

Atsižvelgdama į Valdybos nutarimus, Įmonė investuoja tik į tokį turtą, kuriam galima nustatyti, apskaičiuoti, stebėti, valdyti ir kontroliuoti susijusią riziką, taip užtikrindama apdairaus asmens principą. Strateginis turto paskirstymas yra patvirtinamas Valdybos pagal Investavimo komiteto pateiktą pasiūlymą. Taktinį paskirstymą ir individualius sandorius vykdo investavimo specialistas po to, kai juos patvirtina Investavimo komitetas.

Fiksuotų pajamų investicijoms (obligacijų ir paskolų) sudarant didžiausią portfelio dalį leidžia užtikrinti stabilią numatomą grąžą ir mažesnius svyravimus. Palūkanų normos rizika sudaro didžiąją dalį rinkos rizikos. Įmonė vengia valiutos rizikos derindama užsienio valiutomis išreikštus įsipareigojimus (daugiausia Didžiosios Britanijos svarais) su ta pačia valiuta išreikštu turtu.

C.3 Kredito rizika

Kredito rizika atspindi nuostolius, kurie kyla tada, kai sandorio šalys arba skolininkai nevykdo savo įsipareigojimus, arba kai sumažėja jų kreditingumas. Rizika valdoma nustatant limitus pagal sandorio šalių reitingus ir ribojant riziką tenkančią vienai sandorio šaliai; perdraudimo atveju, apibrėžiami perdraudiko pasirinkimo kriterijai, kurių laikomasi, o gautinų sumų atveju, taikomas efektyvus skolų išieškojimas ir draudimo sutarčių nutraukimo procesas.

C.4 Likvidumo rizika

Likvidumo rizika yra rizika, kad Įmonė laiku ir be papildomų išlaidų negalės surasti finansinių resursų įvykdyti trumpalaikius ir ilgalaikius įsipareigojimus. Rizika valdoma pagal Likvidumo valdymo politiką, atitinkamai analizuojant likvidumo poreikius ir derinant investavimo limitus, kad visada būtų užtikrinta pakankama likvidaus turto suma ir pinigų likutis. Finansų departamentas atsako už likvidumo rizikos valdymą, kas apima likvidumo poreikių nustatymą, gaunamų ir išeinančių pinigų srautus ir jų neatitikimo lygio stebėjimą tiek iš turto, tiek iš įsipareigojimų pusės, rezervo nenumatytiems atvejams sukūrimą,

išlaikant pakankamą kiekį likvidžių finansinių priemonių, kurias galima parduoti per trumpą laiką, ir atsarginių likvidumo valdymo planų sukūrimą. Pinigų srautų prognozę kiekvieną mėnesį atlieka Finansų departamentas.

Investavimo ir rizikos politikoje nurodyti investavimo limitai nustatyti pagal įsipareigojimų likvidumo struktūrą ir pinigų poreikį visoje Įmonės veikloje.

Likvidumo problemų atveju, Compensa gali kreiptis į savininkus, prašydama suteikti trumpalaikę, vidutinės trukmės ar ilgalaikę finansinę paramą. Turtas, teikiamas kaip finansinė parama, turi būti apskaitomas rinkos kaina.

Compensa gali naudoti alternatyvias finansines priemones tik po to, kai atliekama jų panaudojimo išlaidų analizė. Tokios priemonės, pavyzdžiui, gali apimti finansinių instrumentų atpirkimo sutartis, bankų palūkanas, išvestines priemones ir t. t. Alternatyvių finansinių priemonių naudojimą turi iš anksto patvirtinti Įmonės Valdyba.

Taikydamas vidutinį ar ilgalaikį likvidumo valdymą, investicijų specialistas bent kartą per ketvirtį atlieka šią analizę: turto likvidumo struktūros apžvalgą ir techninius atidėjinius bent 15 metų į priekį bei potencialių išlaidų ar finansinių nuostolių kiekio apskaičiavimą, kai jie kyla dėl įvykdyto turto realizavimo.

Kartą per ketvirtį Finansų departamentas atlieka analizę ir parengia ataskaitą apie techninių atidėjinių ir juos dengiančio turto atitikimą.

Jeigu Compensa nuspręstų pradėti naują verslo veiklą, prieš patvirtinant tokį sprendimą, privaloma parengti jo poveikio Compensa likvidumui analizę.

Prognozuojamas pelnas iš busimų draudimo įmokų apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp įmokų techninių atidėjinių ir apskaičiuotų įmokų techninių atidėjinių su prielaida, kas iš esamų draudimo sutarčių būsimos įmokos nebus gautos. Prognozuojamas pelnas iš busimų draudimo įmokų apskaičiuotas, naudojant tokius pačius segmentavimo principus, taip pat metodus bei prielaidas, kaip ir mokumo techniniai atidėjiniai. Prognozuojamas pelnas iš busimų draudimo įmokų pateiktas Priede II.

C.5 Operacinė rizika

Operacinės rizikos valdymas yra kiekvieno Compensa organizacinio vieneto kasdienės veiklos dalis.

Turėdama omenyje tai, kad operacinė rizika gali kilti kiekvienoje srityje, Compensa laikosi požiūrio, pagal kurį operacinės rizikos valdymas nėra vieno skyriaus užduotis, o turi būti atliekamas kiekvieno skyriaus pagal jo atsakomybės sritį.

Operacinės rizikos valdymo ir operacinės rizikos stebėjimo tikslais, Compensa įdiegė du rizikos valdymo procesus:

- Vidaus kontrolės sistemos efektyvumo įvertinimą;
- Rizikos inventorizavimą.

Šiais dviem procesais siekiama nustatyti ir įvertinti operacinę riziką, kontrolių pakankamumą ir nustatyti bei įvertinti rizikos mažinimo būdus. Šio proceso metu kiekviena operacinės rizikos kategorija įvertinama sudarant rizikos svarbumo planą sudaryta pagal rizikos dažnio-galimo poveikio įvertinimą. Informacinių technologijų programinės įrangos ir saugumo rizika, žmogiškosios klaidos ir procesų bei organizacinė rizika Įmonėje laikomos didžiausiomis.

Rizika valdoma, taikant efektyvią vidaus kontrolės sistemą. Yra sudaryti veiklos tęstinumo planai, kuriais nurodoma, kaip tęsti kritinius verslo procesus, jei įvyktų vienas iš kelių numatytų kritinių scenarijų. Krizės atveju Valdyba sušaukia Krizių komitetą, kuris turi atkurti verslo veiklą.

Koncentracijos rizikos valdymas

Koncentracijos rizika gali atsirasti keliose srityse, tokiose kaip investavimas, draudimo rizikos vertinimas ar perdraudimas.

Todėl kiekvienas padalinys, susijęs su rizikos valdymu, turi stebėti, kontroliuoti ir valdyti riziką, kiek tai susiję su jo atsakomybe. Labiausiai tai liečia

- Koncentracijos rizika investicijose yra valdoma investavimo specialisto;
- Koncentracijos rizika perdraudime yra valdoma Perdraudimo vadovo
- Koncentracijos rizika draudimo rizikos vertinime yra valdoma Draudimo rizikos vertinimo departamente.

C.6 Kitos rizikos

Įmonė neidentifikavo kitų esminių rizikų.

Persidraudimas ir kitos draudimo rizikos mažinimo technikos

Compensa požiūris į persidraudimą, kaip į pagrindinę draudimo rizikos švelninimo priemonę, apibrėžiamas VIG Grupės persidraudimo gairėse (pavyzdžiui, Saugumo gairės) ir aprašomas Compensa Rizikos vertinimo politikoje. Persidraudimo ir kitų rizikos mažinimo priemonių efektyvumas peržiūrimas

reguliariai. Atsakomybę ir kitus riziką mažinančius veiksmus apibrėžia vidaus dokumentai, kuriuos sudaro kiekvienas skyrius.

Įmonės persidraudimo politika susideda iš atskirų persidraudimo sutarčių bei „Vienna Insurance Group“ programų. Yra sudaryta aiški konservatyvi strategija, pagal kurią Įmonės pasiliekamasis rizikos lygis kiekvienoje draudimo rūšyje negali viršyti 3 proc. Įmonės nuosavo kapitalo. Reguliariai kontroliuojamas Įmonės įsitraukimas į tam tikrą rizikos atvejį bei didžiausia apdraustos rizikos suma. Nustatant persidraudimo poreikius, analizuojamas ne tik persidraustas portfelis bet ir rizikos, kurių neapima persidraudimo sutartis. Įmonės persidraudimo strategija atitinka visų „Vienna Insurance Group“ priklausančių įmonių strategiją:

- Persidraudimo programą ir pasiliekamą rizikos lygio politiką rizikai / įvykiui kiekvienoje draudimo rūšyje pateikia ir patvirtina Stebėjimo taryba bent kartą per metus;
- Prieš suteikiant klientui draudimo polisą, sudaromas fakultatyvinis perdraudimas;
- Atskirų rizikų perdavimas perdraudikams pagal obligatorines ir fakultatyvines perdraudimo sutartis turi būti atliekamas taip, kad vienam perdraudikui nevykdant savo įsipareigojimų, nebūtų pakenkta persidraudžiančios įmonės stabilumui.

Visas persidraudimo sutartis privaloma atnaujinti ir pateikti prieš atitinkamos sutarties įsigaliojimo laiką.

Compensa Valdyba renkasi perdraudiką iš VIG Perdraudimo saugumo komiteto sudaryto sąrašo. Kiekvieną ketvirtį VIG Perdraudimo saugumo komitetas parengia ir publikuoja perdraudikų sąrašą, kuris priimamas automatiškai (laikantis kvotos limitų). Dėl kitų perdraudikų ir jų dalių sutartyse sprendžiama individualiai, jei tam pritaria VIG Perdraudimo saugumo komitetas.

Pagal bendrai taikomą VIG taisyklę, perdraudikai turintis bent A reitingą, kurį suteikė vertinimo agentūra „Standard & Poor's“, gali būti įtraukti į sutartis, kurios taikomos ilgalaikių įsipareigojimų rizikai, pavyzdžiui, kai yra trečioji šalis. Kita vertus, perdraudikai turintis bent BBB įvertinimą, kurį suteikė vertinimo agentūra „Standard & Poor's“, gali būti įtraukti į sutartis, kurios taikomos trumpalaikiams įsipareigojimams.

Turto ir įsipareigojimų valdymas

Turto ir įsipareigojimų valdymo proceso tikslas yra minimizuoti riziką, kuri kyla dėl investicinių vertybinių popierių ir įsipareigojimų struktūros neatitikimų, kaip nurodoma Turto ir įsipareigojimų valdymo politikoje. Ši rizika apima likvidumo riziką ir rinkos riziką (ypač valiutos ir palūkanų normos riziką).

Turto ir įsipareigojimų valdymas apima strateginio turto paskirstymo limitų nustatymą ir stebėjimą, investavimo procedūros stebėjimą, testavimo nepalankiomis sąlygomis kūrimą ir investicijų likvidumo išlaikymą. Privaloma užtikrinti atitinkamą Įmonės rizikos profiliui taikomą turtą ir efektyvias stebėjimo procedūras.

Valiutos ir trukmės turto atžvilgiu neatitikimas stebimas kartą per ketvirtį, taip kontroliuojant valiutos ir palūkanų normos riziką.

Jeigu būtų nustatyta, kad turto ir įsipareigojimų neatitikimas yra esminis arba netinkamas, būtų keičiamas Investavimo ir rizikos politikoje nurodytas strateginis turto paskirstymą ir limitai.

D. Vertinimas mokumo tikslais

D.1 Turtas

Pagal direktyvą „Mokumas II“, vertinimas remiasi ekonominiu ir su rinka suderintu požiūriu. Todėl jeigu nenurodoma kitaip, turtas ir įsipareigojimai pripažįstami pagal Tarptautinius apskaitos standartus.

Prestižas: „Mokumas II“ balanse yra lygus nuliui.

Atidėtosios įsigijimo sąnaudos: „Mokumas II“ remiasi ateities pinigų srautų apskaičiavimais. Dalis būsimų draudimo įmokų gali būti skirta padengti būsimas įsigijimo sąnaudas, šios išlaidos yra įvertinamos skaičiuojant įmokų tiksliausio įverčio techninį atidėjinį. Atidėtosios įsigijimo sąnaudos „Mokumas II“ balanse prilyginamos nuliui.

Nematerialus turtas: Įsigytas draudimo portfelis, licencijos, prekės ženklai ir kitas nematerialus turtas:

- Jei toks turtas yra atskirtinas ir parduodamas rinkoje, jį galima nurodyti tikrąja verte;
- Jei tikrosios vertės nustatyti negalima, vertinimas prilyginamas nuliui.

Įmonės reikmėms pritaikyta programinė įranga ir senos programinės įrangos licencijos, kurių negalima parduoti, vertinamos nuliui.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas / įsipareigojimai: Panašiai kaip Tarptautiniuose apskaitos standartuose, atidėtieji mokesčiai apskaičiuojami nuo laikinųjų skirtumų tarp „Mokumas II“ ir balanso, sudaryto mokestiniais tikslams (pagal nacionalinius mokesčių įstatymus) atveju.

Dėl šių priežasčių gali kilti skirtumų tarp vertės, apskaitytos pagal Tarptautinius apskaitos standartus, ir „Mokumas II“ ekonominės vertės:

- Nematerialusis turtas
- Žemė ir statiniai
- Dalyvavimas
- Paskolos
- Obligacijos
- Techniniai atidėjimai

- Atidėtos įsigijimo sąnaudos

Turto pervertinimas:

- ⇒ Ekonominė vertė > mokestinis pagrindas → atidėtojo mokesčio įsipareigojimas
- ⇒ Ekonominė vertė < mokestinis pagrindas → atidėtojo mokesčio turtas

Įsipareigojimų pervertinimas:

- ⇒ Ekonominė vertė < mokestinis pagrindas → atidėtojo mokesčio įsipareigojimas
- ⇒ Ekonominė vertė > mokestinis pagrindas → atidėtojo mokesčio turtas

Pagal IAS 12 ir „Mokumas II“ reikalavimus leidžiama pateikti tik tą atidėtojo mokesčio turtą, kuris priklauso nuo būsimų apmokestinamų pajamų. Be to, atidėtojo mokesčio turto ir įsipareigojimų neleidžiama diskontuoti.

Skirtumai, kurie nepasikeis ateityje, yra nuolatiniai skirtumai, dėl kurių atidėtųjų mokesčių nesusidaro.

Nuosavybė, gamykla ir įranga savo poreikiams: apima savo poreikiams naudojamą žemę ir pastatus, kuriems taikomos nuosavybės testavimas nepalankiomis sąlygomis, bei kilnojamasis nuolatiniam naudojimui skirtas turtas.

Bendrai naudojama tikroji vertė pagal pervertinimo modelį. Tačiau dėl reikšmingumo priežasties ir siekiant nuoseklaus požiūrio VIG Grupėje, kilnojamasis turtas pateikiamas apskaitytas pagal Tarptautinius apskaitos standartus.

Investicijos

Dalyvavimas susijusiose įmonėse:

Grynoji akcijų vertė buvo nustatyta pagal būsimų pinigų srautų metodu diskontavimo metodu ir laikoma, kad jis atitinka Direktyvos 2009/138/EB 75 straipsnį.

Mokumo tikslais finansinis turtas vertinamas tikrąja verte net tokiu atveju, kai balanse, sudarytame pagal Tarptautinius apskaitos standartus.

Atgautinos perdraudimo sumos: Perdraudimo dalis pateikiama turto dalyje. Atliekamas pervertinimas „Mokumas II“ ekonomine verte (Geriausias įvertis).

Pagal draudimo sutartis atgautinos sumos: draudimo įmokos, kurias draudėjai pavėlavo sumokėti, kitos gautinos sumos, susijusios su draudimo veikla, bet kurios nėra įtrauktos į techninių atidėjinių apskaičiavimą. Vėluojančios draudimo įmokos apima gautinas sumas, kurių mokėjimo diena praėjo. Pagal „Mokumas II“ reikalavimus, būsimos draudimo įmokos įvertinamos skaičiuojant techninius atidėjinius.

Iš draudimo veiklos ir tarpininkų gautinos sumos: mokėjimai iš draudėjų ir tarpininkų, kuriems yra suejęs terminas (suejumi mokėjimo data) ir kurie nėra įtraukti į techninių atidėjinių pinigų strautus. Pagal „Mokumas II“ reikalavimus, į mokėjimus, kurių terminas nėra suejęs, yra atsižvelgiama skaičiuojant techninius atidėjinius.

Pagal perdraudimo sutartis gautinos sumos: su persidraudimo veikla susiję mokėjimai iš perdraudikų, kuriems yra suejęs terminas ir kurie nėra įtraukti į pagal perdraudimo sutartis atgautinas sumas. Tai gali būti pagal perdraudimo sutartis gautinos sumos už sureguliotas draudėjų žalas ar perdraudimo komisinis atlyginimas.

Kitas turtas: turi būti įvertintas tikrąja verte, diskontuojant būsimus pinigų strautus, naudojant nerizikingų palūkanų kreivę. Taip pat „Mokumas II“ balanse gali būti naudojama Tarptautiniais apskaitos standartais apskaityta vertė, kur diskontavimo įtaka nėra materialiai.

S.02.01.02 (pateikta tūkstančiais)

Balansas

	„Mokumo“ II vertė
Nematerialusis turtas	
Atidėtųjų mokesčių turtas	1 676
Pensijų išmokų perviršis	
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai, laikomi įmonės reikmėms	372
Investicijos (išskyrus turtą, laikomą su indeksu ir investiciniais vienetais susietoms sutartims)	41 963
Nekilnojamasis turtas (išskyrus skirtą įmonės reikmėms)	
Akcijos, įskaitant dalyvavimą, susijusiose įmonėse	2 177
Obligacijos	39 786
Vyriausybės obligacijos	38 717
Įmonių obligacijos	1 070
Hipoteka užtikrintos ir kitos paskolos	497
Kitos hipoteka užtikrintos ir kitos paskolos	497
Pagal perdraudimo sutartis atgautinos sumos iš:	11 730
ne gyvybės ir sveikatos perdraudimo, apskaičiuojamo pagal nepanašius į gyvybės perdraudimo metodus	11 502
ne gyvybės perdraudimo, išskyrus sveikatos perdraudimą	11 499
sveikatos perdraudimo, apskaičiuojamo pagal nepanašius į gyvybės perdraudimo metodus	2
gyvybės ir sveikatos perdraudimo, apskaičiuojamo pagal panašius į gyvybės perdraudimo metodus, išskyrus sveikatos ir su indeksu ir investiciniais vienetais susietą perdraudimą	228
gyvybės perdraudimo, išskyrus sveikatos ir su indeksu ir investiciniais vienetais susietą perdraudimą	228
Iš draudimo veiklos ir tarpininkų gautinos sumos	1 912
Pagal perdraudimo sutartis gautinos sumos	3 420
Gautinos sumos (prekyba, ne draudimas)	194
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3 775
Iš viso turto	65 538

S.02.01.02 (pateikta tūkstančiais)**Balansas**

	„Mokumas II“ vertė
Techniniai atidėjiniai – ne gyvybės draudimas	36 962
Techniniai atidėjiniai – ne gyvybės draudimas (išskyrus sveikatos draudimą)	36 552
Tiksliausias įvertis	35 849
Rizikos marža	702
Techniniai atidėjiniai – sveikatos draudimas (apskaičiuojamas pagal nepanašius į gyvybės draudimo metodus)	410
Tiksliausias įvertis	399
Rizikos marža	11
Techniniai atidėjiniai – gyvybės draudimas (išskyrus su indeksu ir investiciniais vienetais susietą draudimą)	513
Techniniai atidėjiniai – gyvybės draudimas (išskyrus sveikatos ir su indeksu ir investiciniais vienetais susietą draudimą)	513
Tiksliausias įvertis	507
Rizikos marža	6
Atidėjiniai, išskyrus techninius atidėjinius	386
Perdraudikų depozitai	10 604
Skolos kredito įstaigoms	40
Pagal draudimo sutartis ir tarpininkams mokėtinos sumos	2 466
Pagal perdraudimo sutartis mokėtinos sumos	1 298
Mokėtinos sumos (prekyba, ne draudimas)	910
Iš viso įsipareigojimų	53 180
Įsipareigojimus viršijantis turtas	12 358

D.2 Techniniai atidėjiniai ir kiti įsipareigojimai

Bruto techniniai atidėjiniai: „Mokumas II“ techniniai atidėjiniai apskaičiuojami kaip tiksliausio įverčio ir rizikos maržos suma.

Kiti techniniai atidėjiniai: Ši pozicija apskaitoma tik pagal Tarptautinius apskaitos standartus. „Mokumas II“ balanse kiti techniniai atidėjiniai visada prilyginami nuliui, nes visi būsimi pinigų srautai įtraukiami į techninius atidėjinius.

Kiti nei techniniai atidėjiniai: Naudojamos sumos, apskaitytos pagal Tarptautinius apskaitos standartus.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai: pagal „Mokumas II“, neapibrėžtieji įsipareigojimai turi būti įtraukti į ekonominį balansą. Neapibrėžtieji įsipareigojimai yra esminiai, jei informacija apie esamą ar potencialų tokio įsipareigojimo dydį ar pobūdį galėtų padaryti įtaką asmens, kuriam skirta ši informacija, gebėjimui priimti sprendimus. Vertinimas atliekamas pagal būsimų pinigų srautų vidurkį, kaip reikalaujama

suderinant neapibrėžtuosius įsipareigojimus kol jie galioja; tokiu atveju diskontavimas atliekamas atitinkama nerizikinga palūkanų norma.

Perdraudikų depozitai: suma, kurią perdraudimo įmonė pateikė draudikui, laikoma atlyginti perdraustus nuostolius.

Mokėtinų draudimo ir tarpininkų sumos: mokėtinų / nesumokėtos sumos, kurias iki patvirtinimo datos reikia sumokėti draudėjams ir kitiems draudikams bei su draudimo verslu susijusios sumos, kurios nėra techniniai atidėjiniai (pavyzdžiui, tarpininkams mokėtini komisiniai, kurių įmonė dar nesumokėjo). Mokėtinų sumos, susijusios su būsimumis įmokomis, yra įtrauktos į techninių atidėjinių įvertinimą.

Perdraudimo mokėtinų sumos: perdraudikams mokėtinų sumos, išskyrus su perdraudimo sumas, perdraudimo depozitus, kurios nėra įtrauktos į perdraudimo atgautinas sumas. Tai apima perdraudikams mokamas sumas, susijusias su perleistomis įmokomis.

Kiti nurodyti įsipareigojimai: kiti nurodyti įsipareigojimai turėtų būti vertinami tikrąja verte, diskontuojant tikėtinus pinigų srautus su nerizikingų palūkanų norma. Tačiau balansinė vertė, apskaityta pagal Tarptautinius apskaitos standartus, gali būti naudojama kaip tikrosios vertės objektas „Mokumas II“ balanso tikslais, kur diskontavimo įtaka nėra esminė, nes balansai trumpalaikiai arba neesminiai.

Techninių atidėjinių vertinimas

„Mokumas II“ tikslais, įmokų techniniai atidėjiniai ir žalų techniniai atidėjiniai skaičiuojami atskirai.

Įmokų techninis atidėjinys skaičiuojamas atskirai bruto ir perdraudikų daliai, naudojant kombinuoto rodiklio metodą.

Skaičiuojant dabartinę būsimų įmokų vertę, atsižvelgiama į prognozuojamą draudimo sutarčių nutrūkimo lygį.

Perdraudikų dalis apskaičiuojama pritaikant perdraudimo proporciją bruto įmokų techniniams atidėjiniams bei įvertinus kitus, su perdraudimu susijusius pinigų srautus. Papildomai, gautinos iš perdraudikų sumos yra pakoreguojamos, įvertinant galimą sandorio šalies nevykdymo riziką.

Žalų techninis atidėjinys apskaičiuotas naudojant „Chain-Ladder“ metodą.

Supaprastintas modelis bei ekspertinis vertinimas naudojamas techninių atidėjinių perdraudikų dalies įvertinimui.

Papildomai, visos iš perdraudikų gaunamos sumos yra sumažintos, atsižvelgiant į sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo riziką.

Atsižvelgiant į „Mokumas II“ reikalavimus, techniniai atidėjiniai yra diskontuojami nerizikingų palūkanų normos kreive.

Detalus techninių atidėjinių išskaidymas pateikiamas V bei VI prieduose.

Yra keletas neapibrėžtumo šaltinių, susijusių su techninių atidėjinių apskaičiavimu.

Tuo atveju, kai atidėjiniai skaičiuojami naudojant trikampinius metodus, t.y. vystymosi faktorius, daugeliu atveju neapibrėžtumas turėtų būti minimizuotas. Tačiau, egzistuoja rizika, kad ne visi trikampiai yra pilnai išsivystę dėl trumpos portfolio istorijos ir / ar išmokėjimų tendencijų pasikeitimas nėra pilnai pastebėtas.

Apačioje pateikiamas įmokų techninio atidėjinio palyginimas, išskaičiavus perdraudikų dalį, apskaičiuotas pagal Tarptautinius apskaitos standartus bei „Mokumas II“ tikslais.

Draudimo grupė	Įmokų techninis atidėjinys („Mokumas II“)	Perkeltų įmokų techninis atidėjinys (TAS)
TPVCA	9,127,900	5,823,466
KASKO	3,844,708	3,231,083
Turto ir atsakomybės grupės	1,268,956	3,921,484
Asmens draudimo grupės	214,612	467,003
Viso	14,456,175	13,443,036

Perkeltų įmokų techninis atidėjinys skaičiuojamas naudojant pro-rata metodą, įmokų techninis atidėjinys „Mokumas II“ tikslams skaičiuojamas naudojamas kombinuoto rodiklio metodą, atsižvelgiant į sutarties ribas.

Numatomų išmokėjimų techninis atidėjinys, apskaitytas pagal Tarptautinius veiklos standartus, yra skirtas visiems numatomiems išmokėjimams pagal įvykusias žalas padengti. Įvykusių, bet nepraneštų žalų atidėjinys skaičiuojamas „Bornhuetter-Ferguson“ metodu draudimo rūšims, kur turima pakankama žalų statistika. Toms draudimo rūšims, kur statistika yra nepakankama, naudojamas draudiminio nuostolingumo metodas. Įvykusių, praneštų, bet nesureguliuotų žalų rezervas nustatomas draudiminio įvykio reguliavimo eigoje, numatant galimą išmokos ir žalų reguliavimo sąnaudų dydį kiekvienam draudimui įvykiui atskirai. Perdraudikų dalis techniniuose atidėjiniuose yra įvertinta pagal galiojančias perdraudimo sutarčių sąlygas.

Apačioje pateikiamas žalų techninio atidėjinio palyginimas, išskaičiavus perdraudikų dalį, apskaičiuotas pagal Tarptautinius apskaitos standartus bei „Mokumas II“ tikslais.

Draudimo grupė	Žalų techninis atidėjiny („Mokumas II“)	Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny (TAS)
TPVCA	8,403,777	9,622,411
KASKO	1,408,433	1,024,256
Turto ir atsakomybės grupės	574,600	970,630
Asmens draudimo grupės	182,250	131,996
Viso	10,569,061	11,749,293

Suderinamumo ar nepastovumo korekcijos nėra taikomas. Pereinamojo laikotarpio nerizikinga palūkanų normos trukmės struktūra nėra taikomas.

E. Kapitalo valdymas

E.1 Nuosavos lėšos

Įmonės tikslai kapitalo valdymo srityje yra užtikrinti tęstinę Įmonės veiklą tam, kad akcininkams ir kitoms suinteresuotoms šalims, ypač draudėjams, būtų atliekami mokėjimai, į kurias jie turi teises, užtikrinant Įmonės mokumą. Be to, Įmonė siekia sukurti optimalią kapitalo struktūrą, atsižvelgdama į „Mokumas II“ reikalavimus ir kapitalo išlaidas. Įmonė yra patvirtinusi kapitalo valdymo politiką, kuri įtvirtina kapitalo valdymo reikalavimus ir standartus.

Kurdama Įmonės valdymo planus, Valdyba analizuoja kapitalo poreikius strateginiams tikslams įgyvendinti ir atsižvelgia į norimą kapitalo lygį bei nustato sumą, kuria turi būti padidintas kapitalas ir tinkamus kapitalo didinimo metodus.

Kapitalo valdymo procesas pradedamas kapitalo pakankamumo įvertinimu ORSA proceso metu. Pagrindinis kapitalo valdymo proceso rezultatas – kiekvienais metais atnaujinamas vidutinės trukmės (3 metų) verslo planas, kurį turi patvirtinti Valdyba ir Stebėtojų taryba.

Verslo planas sudaromas vadovaujant Finansų direktoriui ir padedant šiems asmenims bei skyriams: Investavimo vadybininkui, Rizikos valdytojui, Aktuarų departamentui, Finansų departamentui ir Finansų kontrolės skyriui, kuris koordinuoja plano sudarymą.

Analizuojant būsimą kapitalo reikalavimus, remiamasi Valdybos nuomone ir planais dėl būsimos verslo ir investavimo veiklos plėtros. Planuojant atsižvelgiama į tai, kaip verslo apimčių pasikeitimai ar esamų rizikos veiksnių pasikeitimai gali paveikti pelningumą, riziką ir kapitalo poreikius.

Siekiant nustatyti galimus kapitalo trūkumus ir būsimą kapitalo paskirstymą, kapitalo pakankamumo įvertinimo rezultatai derinami prie verslo planavimo tikslų bent jau būsimam 3 metų laikotarpiui.

Atsargus kapitalo adekvatumo įvertinimas ir kapitalo planavimas yra svarbūs etapai, kurių metu kuriamas suvokimas apie tinkamą kapitalo ir rizikos balansą užtikrinančius veiksmus. Valdyba ir Stebėtojų taryba teikia kapitalo valdymo plano įgyvendinimo pasiūlymus.

Kapitalo valdymas turi apimti planuojamo kapitalo padidinimo analizę, struktūros pasikeitimus ir kapitalo išlaidas. Compansa kapitalo valdymo planui taikomi šie reikalavimai:

- a. Kapitalo pakankamumo ir kapitalo planavimo analizė turi atsižvelgti į šį reikalavimą: nuosavos lėšos turi sudaryti bent 125 proc. Mokumo kapitalo reikalavimų.
- b. Parengiami ir Valdybai pateikiami visi planuojami kapitalo padidiniai, įskaitant jų poveikį kapitalo struktūrai ir išlaidas. Tai yra būtinas reikalavimas siekiant didinti kapitalą, ir jį privaloma atlikti kiekvieną kartą, kai sprendžiama dėl naujo kapitalo padidinimo.
- c. Nuosavų lėšų grąžinimo struktūros analizė, apimanti sutartinius terminus ir ankstyviausią apmokėjimo galimybę.
- d. Analizė, kokią įtaką nuosavų lėšų išleidimas, apmokėjimas ir bet koks pasikeitimas daro apribojimams dėl kapitalo lygių.
- e. Dividendų mokėjimo analizė.

Kiekvieną ketvirtį Įmonė atlieka kapitalo pakankamumo įvertinimą pagal naujausius finansinius duomenis ir kapitalo poreikių apskaičiavimą. Valdybos prašymu papildomai gali būti atliekama siūlomų pokyčių / strateginių sprendimų įtakos kapitalo poreikiui analizė. Vertinimo metu atliekama nuosavų lėšų elementų klasifikacija pagal lygius ir patikrinamas kapitalo lygių atitikimas MCR ir SCR atitinkamų padengimui.

Nuosavų lėšų skaičiavimus atlieka Įmonės Vyriausias buhalteris.

Pagrindiniai nuosavų lėšų elementai

Compansa pagrindiniai nuosavų lėšų elementai:

- Paprastas akcinis kapitalas (nuosavų akcijų bruto vertė): kapitalas;
- Akcijų priedai, susiję su paprastuoju akciniu kapitalu;
- Suderinamas rezervas:

- Nuosavybės rezervai (pavyzdžiui, nepaskirstytasis pelnas, pajamų rezervas, akcijų priedai);
- Vertinimo skirtumai tarp Tarptautinių apskaitos standartų ir „Mokumas II“ vertinimo.
- Suma, lygi atidėtojo pelno mokesčio turto vertei, klasifikuojama kaip 3 Lygio kapitalas.

Pagal „Mokumas II“ fondai paskirstomi į tris kategorijas (Lygis 1, Lygis 2, Lygis 3), Lygis 1 yra aukščiausios kokybės kapitalas. Išskyrus atidėtąjį pelno mokesčio turtą, Compensa turi 1 Lygio kokybės kapitalą.

Pagrindiniai kriterijai, pagal kuriuos priskiriama 1 Lygiui:

- Nuolatinis gebėjimas visiškai padengti nuostolius siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą bei likvidacijos atveju;
- Didžiausia subordinacija.

Detalus nuosavų lėšų paskaidymas pateiktas Priede I.

Apribojimai

Skaičiuojant tinkamas nuosavas lėšas, kuriomis leidžiama dengti Mokumo kapitalo reikalavimą ar Minimalaus kapitalo reikalavimą, atsižvelgiama į šiuos apribojimus:

- Mokumo kapitalo reikalavimas (SCR):

1 Lygis + 2 Lygis + 3 Lygis > SCR

- SCR turi būti padengtas 1 Lygio kapitalu bent 50%;
- 3 Lygio kapitalas neviršija 15% SCR;
- 2 Lygis + 3 Lygis neviršija 50% SCR;

- Minimalus kapitalo reikalavimas (MCR):

1 Lygio + 2 Lygio pagrindinės nuosavos lėšos > MCR

- MCR turi būti padengtas 1 Lygio kapitalu bent 80%;
- 2 Lygios kapitalas apribotas 20% MCR.

Tikėtinas būsimų įmokų pelnas

Tiksliausias techninių atidėjinių įverčio suderinamas rezervas jau apima įsipareigojimus, viršijančio turto sumą, kuri atitinka tikėtiną būsimų įmokų pelną (skirtumas tarp techninių atidėjimų įskaitant ir išskiriant esamo verslo būsimas įmokas).

E.2 Mokumo kapitalo reikalavimas ir Minimalus kapitalo reikalavimas

Mokumo kapitalo reikalavimas apskaičiuojamas pagal standartinę formulę, kuri tinkamai atspindi įmonės rizikos profilį. Detali informacija apie SCR pagal riziką pateikiama lentelėse.

S.25.01.21

Mokumo kapitalo reikalavimas – standartinę formulę taikančioms įmonėms (pateikta tūkstančiais)

	Bruto mokumo kapitalo reikalavimas
-	
Rinkos rizika	2 235
Sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo rizika	1 983
Gyvybės draudimo veiklos rizika	7
Sveikatos draudimo veiklos rizika	384
Ne gyvybės draudimo veiklos rizika	6 223
Diversifikacija	-2 457
Pagrindinio mokumo kapitalo reikalavimas	8 374
Mokumo kapitalo reikalavimo apskaičiavimas	
Operacinė rizika	2 164
Galimybė padengti nuostolius atidėtaisiais mokesčiais	-1 581
Mokumo kapitalo reikalavimas, neįskaitant papildomo kapitalo	8 958
Mokumo kapitalo reikalavimas	8 958

I PRIEDAS (pateikta tūkstančiais)**S.23.01.01****Nuosavos lėšos**

	Iš viso	1 lygis – neapriboti elementai	1 lygis – apriboti elementai	2 lygis	3 lygis
Pagrindinės nuosavos lėšos, neatskaičius dalyvavimo kitame finansų sektoriuje, kaip numatyta Deleguotojo reglamento (ES) 2015/35 68 straipsnyje					
Paprastasis akcinis kapitalas (neatskaičius savų akcijų)	9 700	9 700			
Akcijų priedai, susiję su paprastuoju akciniu kapitalu	24 000	24 000			
Suderinimo rezervas	-23 017	-23 017			
Suma, lygi grynojo atidėtųjų mokesčių turto vertei	1 676				1 676
Iš viso pagrindinių nuosavų lėšų po atskaitymų	12 359	10 683			1 676

II PRIEDAS (pateikta tūkstančiais)**S.23.01.01**

	Iš viso	1 lygis – neapriboti elementai	1 lygis – apriboti elementai	2 lygis	3 lygis
Nuosavos lėšos					
Iš viso nuosavų lėšų, turimų mokumo kapitalo reikalavimui padengti	12 359	10 683			1 676
Iš viso nuosavų lėšų, turimų minimalaus kapitalo reikalavimui padengti	10 683	10 683			
Iš viso nuosavų lėšų, tinkamų mokumo kapitalo reikalavimui padengti	12 026	10 683	0	0	1 344
Iš viso nuosavų lėšų, tinkamų minimalaus kapitalo reikalavimui padengti	10 683	10 683	0	0	
Mokumo kapitalo reikalavimas (SCR)	8 217				
Minimalaus kapitalo reikalavimas (MCR)	4 031				
Tinkamų nuosavų lėšų ir SCR santykis	134,25%				
Tinkamų nuosavų lėšų ir MCR santykis	265,00%				

Suderinimo rezervas	
Įsipareigojimus viršijantis turtas	12 359
Kiti pagrindinių nuosavų lėšų elementai	35 376
Suderinimo rezervas	-22 903
Prognozuojamo pelno sumos	
Į būsimas įmokas įtraukta prognozuojamo pelno suma – ne gyvybės draudimas	316
Bendra į būsimas įmokas įtraukta prognozuojamo pelno suma	316

III PRIEDAS (pateikta tūkstančiais)
S.28.01.01

MCR(NL) rezultatas	4 218
--------------------	-------

	Neto (atskaičius perdraudimą/SPĮ) tiksliausias įvertis ir TA, apskaičiuojami kaip visuma	Neto (atskaičius perdraudimą) pasirašytos įmokos per pastaruosius 12 mėn.
Medicininį išlaidų draudimas ir proporcinis perdraudimas	94	404
Pajamų apsaugos draudimas ir proporcinis perdraudimas	303	814
Motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas ir proporcinis perdraudimas	17 253	12 080
Kitas transporto priemonių draudimas ir proporcinis perdraudimas	5 253	5 982
Jūrų, oro ir sausumos transporto draudimas ir proporcinis perdraudimas		39
Draudimas nuo gaisro ir kitos žalos, padarytos turtui, ir proporcinis perdraudimas	1 764	4 566
Bendrosios civilinės atsakomybės draudimas ir proporcinis perdraudimas	74	440
Kredito ir laidavimo draudimas ir proporcinis perdraudimas	0	
Teisinių išlaidų draudimas ir proporcinis perdraudimas	0	
Pagalba ir jos proporcinis perdraudimas	4	686
Įvairių finansinių nuostolių draudimas ir proporcinis perdraudimas	2	19

IV PRIEDAS (pateikta tūkstančiais)
S.28.01.01

Neto (atskaičius perdraudimą/SPĮ) tiksliausias įvertis ir TA, apskaičiuojami kaip visuma	278
--	------------

Bendro MCR apskaičiavimas

MCR(L) rezultatas		6
Tiesinis MCR		4 224
Mokumo kapitalo reikalavimas		8 958
MCR aukščiausia riba		4 031
MCR žemiausia riba		2 239
Sudėtinis MCR		4 031
MCR absoliuti žemiausia riba		3 700
Minimalaus kapitalo reikalavimas		4 031

V PRIEDAS (pateikta tūkstančiais)
S.12.01.02
Gyvybės ir sveikatos draudimo, apskaičiuojamo pagal panašius į gyvybės draudimo metodus, techniniai atidėjiniai

	Anuitetai pagal ne gyvybės draudimo sutartis, susiję su draudimo įsipareigojimais, kurie nėra sveikatos draudimo įsipareigojimai	Iš viso (gyvybės draudimas, išskyrus sveikatos draudimą, bet įskaitant su investiciniais vienetais susietą draudimą)
Bruto tiksliausias įvertis	507	507
Bendra pagal perdraudimo sutartis, iš specialiosios paskirties įmonių ir pagal riboto perdraudimo sutartis atgautina suma, patikslinta atsižvelgiant į tikėtinus nuostolius dėl sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo	228	228
Tiksliausias įvertis, atėmus pagal perdraudimo sutartis, iš specialiosios paskirties įmonių ir pagal riboto perdraudimo sutartis atgautinas sumas – iš viso	278	278
Rizikos marža	7	7
Techniniai atidėjiniai – iš viso	513	513

**VI PRIEDAS (pateikta
tūkstančiais)**
S.17.01.02
**Ne gyvybės draudimo techniniai
atidėjiniai**

	Tiesioginis draudimas ir prisiimtas proporcinis perdraudimas							Tiesioginis draudimas ir prisiimtas proporcinis perdraudimas			Iš viso ne gyvybės draudimo įsipareigojimų	
	Medicininis išlaidų draudimas	Pajamų apsaugos draudimas	Motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimas	Kitas transporto priemonių draudimas	Jūrų, oro ir sausumos transporto draudimas	Draudimas nuo gaisro ir kitos žalos, padarytos turtui	Bendrosios civilinės atsakomybės draudimas	Kredito ir laidavimo draudimas	Teisinių išlaidų draudimas	Pagalba		Įvairūs finansiniai nuostoliai
Tiksliausias įvertis												
Įmokų atidėjiniai												
Bruto	26	189	9 022	3 767	-5	1 247	-24	0	0	-2	2	14 222
Bendra pagal perdraudimo sutartis, iš specialiosios paskirties įmonių ir pagal riboto perdraudimo sutartis atgautina suma, patikslinta atsižvelgiant į tikėtinus nuostolius dėl sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo			-106	-78	0	-53	-1	0	0	0	4	-235
Įmokų atidėjinių neto tiksliausias įvertis	26	189	9 128	3 845	-5	1 301	-23	0	0	-2	-1	14 456
Įsmokų atidėjiniai												
Bruto	68	117	19 191	1 733	5	638	265	0	0	6	4	22 027
Bendra pagal perdraudimo sutartis, iš specialiosios paskirties įmonių ir pagal riboto perdraudimo sutartis atgautina suma, patikslinta atsižvelgiant į tikėtinus nuostolius dėl sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo		2	11 066	325	0	175	168					11 736

Išmoky atidėjinių neto tiksliausias įvertis	68	115	8 125	1 408	5	463	96	0	0	6	4	10 291
Bendras tiksliausias įvertis – bruto	94	305	28 213	5 500		1 885	241	0	0	4	6	36 249
Bendras tiksliausias įvertis – neto	94	303	17 253	5 253		1 764	74	0	0	4	2	24 747
Rizikos marža	3	9	498	152		51	2					714
Techniniams atidėjiniams taikomos pereinamojo laikotarpio priemonės suma												
Techniniai atidėjiniai – iš viso												
Techniniai atidėjiniai – iš viso	96	314	28 711	5 652		1 93	243	0	0	4	6	36 963
Pagal perdraudimo sutartis, iš specialiosios paskirties įmonių ir pagal riboto perdraudimo sutartis atgautina suma, patikslinta atsižvelgiant į tikėtinus nuostolius dėl sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo – iš viso		2	10 960	247	0	121	167	0	0	0	4	11 502
Techniniai atidėjiniai, atėmus pagal perdraudimo sutartis, iš specialiosios paskirties įmonių ir pagal riboto perdraudimo sutartis atgautinas sumas – iš viso	96	312	17 751	5 405		1 815	76	0	0	4	2	25 461